

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — se-
deljeka izdaja co-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2070 — nočna 2994, 2994 in 2070

Izhaja vsak dan srijeta, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Laicizem Kemalove Turčije

Ko je osvoboditelj in obnovitelj Turčije, Mustafa Kemal paša leta 1922 odstavil tedanjega sultana Mehmeda VI., je bil dan znak za popolno notranjo preobnovo osmanske države. Turčija se je preobrazila v ljudovlado, toda z diktatorskim značajem. Sicer ni vsa oblast prešla formalno pravno na Kemala, vendar pa je praktično le on kot predsednik države neomejen gospodar moderne Turčije. Prav tako se zato od njega začelo gibanje, ki naj evropeizira Turčijo, skratka označuje kot kemalizem.

S silno energijo in smotrenostjo se je Kemal paša kotil ogromne naloge, da vzbudi otomansko državo iz stoletnega spanja in povede »bolnega moža ob Bosporu« v krog evropskih narodov. Preobratno delo naj bi se izvršilo v znamenju nanovo porojenega turškega nacionalizma, ki stavlja velike zahteve na slehernega prebivalca moderne Turčije. Po tej poti se je Kemal zdel prva in najnujnejša naloga, ako je hotel začeto delo dovršiti, da osvobodijo politično, socialno in kulturno življenje nacionalistične Turčije popolnoma vseh vezi, ki so družile nekdanje otomansko carstvo z islamom. Kot prvi korak do popolne izločitve vsakega verskega vpliva iz javnega življenja je bila odprava kalifata (1924), ki je turškemu sultanu dajal značaj najvišjega verskega poglavarja muslimanskega sveta. Leto pozneje je vlada prepovedala islamsko redovništvo (dervise) in zaprla vse njihove samostane. Istočasno je izšla prepoved o nošnji fesa, tradicionalnega turškega pokrivala, ki ima svoje opravčilo v obrednih islamskih molitvah. Leta 1926 izda Kemal zelo dalekosežno pravno reformo: odpravljen je stari državljanski zakonik (tansimat), ki je zlasti v pogledu zakonskega in družinskega prava temeljil na religioznih določilih mohamedanizma, in je na njegovo mesto vpeljal švicarski državljanski zakonik z enozestvom itd. Globoko segajoča je bila tudi reforma pisave leta 1928., ko je mesto tedanjih arabskih črk bila uvedena latinica. Vse te številne, v pravem pomenu revolucionarne reforme so le spodbetale natele na živahnejši odpor; toda danes se zdi, da je vpliv v tradicionalnem mohamedanizmu zakoreninjenih krogov že popolnoma sirt.

Zadnja leta se Kemal v prvi vrsti peča z gospodarsko modernizacijo Turčije. Pred očmi mu je veličanska industrializacija, ki naj jo v etapah uresniči nekaj gospodarskih petletk, ki jih je povzel po sovjetskem vzorcu. V zadnjem času so bile zgrajene ogromne tovarne za papir, steklarne, predilnice, naprave za izdelavo rožnega olja in čiščenja žvepla. Vendar pa se kljub gospodarskim brigam vrši sekularizacija javnega življenja po določenem načrtu dalje. Značilen je eden zadnjih odlokov, ki za vse veroizpovedi prepoveduje nošnjo duhovskih oblačil. Obenem pa je prosvetni minister Saffed izdelal zakonski predlog, da se mošeje porabijo za profane namene. Tudi v tem pogledu je modernizacija Turčije vzor boljševizem. Čeprav je zadnja tri leta nad 300 mošej, med njimi tudi slavna Hagia Sophia bilo spremenjenih v šole, biblioteke, ali muzeje, bo po novi naredbi še nadaljnjih 900 staviljenih v službo profanih namenov. Saffed hoče le toliko mošej pustiti za verske namene, »kolikor jih je za urejeno bogoslužje neobhodno potrebno«. Kdor pozna razmere n. pr. samo v Carigradu, ve, da jih veliko ne bo ostalo. Mladina, ki je vzgojena v docela brezverskem in lajckističnem duhu, se za versko življenje itak nič ne briga, starejša generacija je pa z diktatorskimi metodami ustrahovana, svoje versko prepričanje skriva med domače štiri stene in izumira. Vidi se, da islam ne vzdrži rafiniranega, z vsemi modernimi sredstvi pod geslom napredka in kulture vodnega kulturnega boja.

Medtem, ko bo svojih verskih svetišč zaenkrat oropan le islam, se prepoved nošenja duhovskih oblačil nanaša tudi na vse krščansko svečeništvo in redovništvo. Prepoved je utemeljena s starimi liberalnimi frazami, ki za evropsko uho nikakor ne zvene posebno sodobno: da duhovska obleka ne odgovarja civilizaciji, da žali čustva drugovercev, da ustvarja videz privilegiranege stanu itd. Mohamedanski hodže, pravoslavni svečeniki in judovski rabini niso stali nobenih pomislekov in so se odredbi moške uklonili. Odločno je protestirala le katoliška Cerkev, češ, da se s to naredbo posega v izključno notranje cerkvene zadeve. Sicer katoličani v vsej Turčiji ne bo več kot 40.000 in še ti se polagoma selijo v druge države. Izseljujejo se pa tudi redovniki in redovnice, ki v teh razmerah ne vidijo možnosti za kakršnokoli delovanje. Redovniki se bodo večinoma izselili v Grčijo, sestre pa v Francijo. Treba pa je omeniti, da so redovniki in redovnice, ki beže iz Turčije, večinoma člani šolskih redov, ki so pred desetletji prvi prinesli v Turčijo zapadno omiko in kulturo in ki so pod zelo težkimi okoliščinami mnogo let vztrajali na svojih mestih.

Toda moderna Turčija je sredi mrzličnega nacionalističnega gibanja, ki je pa zapadnega izvora. Žal, da je z nacionalizmom privzela z zapada tudi brezbožnega duha svobodomiselnega prosviavljenja, kakor ga je na svoj način privzel tudi ruski boljševizem. Turčija se je otrsela vezi duhovno okosteneloga mohamedanizma, a se je pri tem vrgla v naročje tiste evropske civilizacije, ki jo označuje racionalizem in osamosvojitev človeka od slehernih nadnaravnih vezi. Dasi je islam svoj poraz v polni meri zaslužil, je vendar treba zelo obzlatovati, da se je osvoboditev od korana izvedla v znamenju prosvetlenskega laicizma, mesto da bi šel pal obnovitveno silo iz vekovnih vrelcev krščanstva in krščanske Evrope. Zamena, ki jo je Turčija mesto mohamedanizma napravila z zapadnjaškim svobodomiseltvom, ni veliko vredna. Evropsko brezbožstvo ugonablja narode — to bo skušala tudi Turčija, ako v vztrajala na sedanji poti.

Pred velikimi diplomatskimi dogodki v Podonavju

Knez-namestnik v Sinaji

Princ Pavle ostane tri dni gost romunskega kralja — Razna ugibanja

Bukarešta, 12. julija. AA. Dvorni vlak, s katerim je potoval v Romunijo Nj. Vis. knez-namestnik Pavle, je prispel v Zombol snoči ob 23.30. Nj. kr. Vis. kneza-namestnika je pozdravil pri prestopu na romunsko zemljo v imenu Nj. Vel. kralja Karola II. polkovnik Rosicano, kraljev pobočnik. V imenu romunske kraljevske vlade je Nj. kr. Visočanstvo pozdravil državni podtajnik notranjega ministrstva Evrgen Titeanu. V Zombolju se je visokemu gostu predstavil tudi polkovnik Dombrovski, ki je pridružen Nj. kr. Vis. knezu-namestniku vse čas njegovega bivanja v Romuniji.

Nj. kr. Vis. knez-namestnik je prispel v Sinajo z dvornim vlakom ob 11. Na železniški postaji sta visokega gosta pričakovala Nj. Vel. kralj Karol II. in Nj. kr. Vis. prestolonaslednik vojvoda Mihajlo. Na postaji so bili nadalje predsednik ministrskega sveta Tataresco, zunanji minister Titulesco in ostali člani vlade, ki so davi prispeli s posebnim vlakom iz Bukarešte, da prisostvujejo sprejemu Nj. kr. Vis. kneza-namestnika.

Ko se je vlak ustavil, je Nj. Vel. kralj Karol II. pristopil k vozu Nj. kr. Vis. kneza-namestnika in pozdravil visokega gosta z izredno pristrčno dobrodošlico.

Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle in Nj.

Vel. kralj Karol II. sta nato pregledala častno četo, ki je izvršila pozdrav, med tem ko je godba svirala jugoslovanska himno.

Nj. Vel. kralj Karol II. je zatem v dvornem salonu železniške postaje predstavil visokemu gostu člane romunske kraljevske vlade. Nato je Nj. Vel. kralj Karol II. s svojim visokim gostom sedel v avtomobil in se odpeljal v dvorec Peleš.

Ob 14 bo v dvoreu Pelešu na čast visokega gosta kosilo, na katero so povabljeni tudi člani romunske kraljevske vlade.

Današnji romunski listi pišejo zelo obširno o obisku Nj. kr. Vis. kneza-namestnika Pavla. O visokem gostu objavljajo obširne življenjske podatke. O osebi Nj. kr. Vis. kneza-namestnika se izražajo zelo pristrčno in naglašajo, da je ta obisk nov dokaz nerazrušljivega tradicionalnega prijateljstva in zavezništva med Jugoslavijo in Romunijo.

Posebno pristrčen je članek »Universala«, ki pri tej priliki izpodbija tendenčna poročila v tujih listih in naglašajo, da bo Mala antanta tudi v bodoče delala neomajno na dva glavna cilja:

prvo za obrambo nedotakljivosti in skupnosti držav Male antante, in

drugo za skupno konstruktivno delo na okrepitvi miru in varnosti. Podobno pišejo tudi drugi listi.

Weygand v Romuniji

Bukarešta 11. julija SE Bukareško časopisje zadnje čase s podvojeno pozornostjo zasleduje razveseljiva dejstva, ki govorijo za to, da se bodo odnosi med Jugoslavijo in Bolgarijo pod novo vlado še bolj uvrstili. Vlado »Adeverule« piše, da nikakor ni izključeno, da se bodo odnosi med Jugoslavijo in Bolgarijo izboljševali do take stopnje, da lahko nastane prava politična zveza med obema državama. List nadaljuje, da je naravnost neumno, če bi kdo navedeni razveseljivi razvoj tolmačil tako, kakor da bi bil v nasprotju z romunsko zunanjo politiko, ki se je zadnje čase oslonila na francosko-sovjetski pakt kot na osrednji živce svojega zunanje-političnega udejstvovanja.

V Bukarešti pričakujejo tudi z veliko nervoznostjo obisk francoskega bivšega generalissima Weyganda, ki pride v Romunijo sredi avgusta v posebni vojaško-politični misiji, ker pričakujejo, da bo francoski general izvedel tudi tehnično vključitev romunske vojske v sistem vojaških zvez, ki obstojajo sedaj med Francijo, Češkoslovaško in sovjetsko Rusijo. Vsekakor so diplomatska premikanja zadnjih časov na Balkanu zelo značilna.

Proračunska razprava v finančnem odboru

Predsednik vlade na seji odbora

Senzacionalni zaključek dopoldanske seje

Belgrad, 12. julija m. Finančni odbor je včeraj po kratki razpravi sprejel proračun notranjega ministrstva; izvzeta je samo odločitev glede čl. 65, ki govori o izjemnem sprejemu v državljanstvo kraljevine Jugoslavije za Slovane, ki do 31. marca 1936 predložijo prošnjo za izjemen sprejem. Člani finančnega odbora želijo slišati tudi mišljenje g. notranjega ministra.

Govor ministra Štelanovića

Belgrad, 12. julija. m. Pod predsedstvom dr. Marka Kožulja je danes dopoldne ob 10 finančni odbor pričel razpravljati o proračunu ministrstva za gozdove in rudnike. Pred pričetkom pretresanja tega vprašanja je član opozicije poslanec Luka Kostrenčič predlagal, da se dovoli novinarjem, da prisostvujejo sejam finančnega odbora, ker so, kot oni trdijo, zagrebški časopisi objavili govore poslancev, ki ne odgovarjajo stvarnosti. Predlog ni bil sprejet, pač pa je na predlog Dragiše Cvetkovića fin. odbor sklenil, da se izda po vsaki seji komunikacije. Priporočal je tudi narodnim poslanecem, naj se za svoje govore sami pobrigajo pri novinarjih. Za tem je minister za gozdove in rudnike Ignjat Štelanović podal finančnemu odboru obširen ekspozé, razdeljen na dva dela. Prvi del govori o ministrstvu za rudnike. Poročilo za gozdove pravi, da znaša površina gozdov v naši državi 7.720.015 ha. Produkcija lesa znaša letno 16,5 milj. kub. metrov. Za izdelovanje lesa je v državi 3235 žag, ki razpolagajo z gonilno silo 68.670 HP in s kapaciteto 6.658.659 kub. m. Go. spodarska kriza, ki je nastala v zadnjih letih, je obšutno zadela tudi to panogo našega gospodarstva. Tako so se izdatki znižali za 50 odst. Po mišljenju ministra za gozdove in rudnike je bil

proračun za l. 1934-35 pozitiven. Ker je redukcija izdatkov dosegla maksimum, ako vpoštevamo kot merilo čisti dohodek gozdov, ki je znašal v l. 1919-20 1003.01 centov, a je naslednje leto že padel in končno bil znižan na 200 odst., nam te številke jasno dokazujejo posledice krize.

Minister za gozdove in rudnike konstatira, da mu je uspelo povečati izdatke za 5 milj. v primeri z l. 1934-35. V proračunu znašajo materialne postavke 10 odst., a personalne 90 odst. Gozdna uprava ima 10 gozdnih direkcij s 117 gozdnimi upravami. Minister dalje konstatira, da je v Sloveniji gozdarstvo najbolj razvito in izvrstno racionalizirano ter da na hektar pride 175 Din dohodkov. Treba je pa paziti na pogozdovanje in sicer se mora čimprej pogozditi one parcele, ki so posekane. Z dolgoročnimi pogodbami se letno

Jasnost o pooblastilih

Predsednik vlade povedal, kaj hoče

Proti kraju današnje dopoldanske seje fin. odbora je prišel na to sejo tudi predsednik kralj. vlade dr. Stojadinović, zainteresiran za delo v fin. odboru.

Radi gotovih vesti v javnosti, a v zvezi s pooblastili, katere je v finančnem zakonu zahtevala vlada, da lahko izmenja in dopolni obstoječe zakone, je kraljevska vlada, ki zahteva ta pooblastila, mislila samo na gotove politične zakone, katere je v svoji deklaraciji narodnemu predstavništvu posebej najavila. Gre za zakon o tisku, o združenju, o zborovanjih in posvetih in za volilni zakon. Radi tega je kraljevska vlada mišljenja, da se to lahko tudi v tekstu finančnega zakona

poseka 65 odst. od celotnega sekanja. Od drž. gozdov je približno 60 odst. neurejenih, kateri bi se morali tekom 5 let urediti, a vsi ostali v 15 letih.

Največ izvozili bakra in svinca

Poročilo za rudnike konstatira, da smo izvezli največ bakra in to 35.504.021 kg v vrednosti 292.870.060 Din in sicer v glavnem v Nemčijo, Francijo, Belgijo in Ameriko ter sivega svinca v vrednosti 13.200.000 Din in to največ v Madžarsko. Iz proračuna se vidi, da je izvoz bil zmanjšan za 4 odst. v primeri z letom 1934-35, kar znači 8.626.638 Din. Od vseh izdatkov proračuna za rudnike odpada 98 odst. na državna rudarska podjetja, a samo 2 odst. na osebne in materialne izdatke.

Razprave, ki je za tem nastala, so se udeležili skoro vsi člani odbora, ki so konstatirali, da je proračun v primeri s potrebami majhen. Enako kot včeraj so tudi danes pri pretresanju proračunskega vprašanja člani finančnega odbora, ki pripada opoziciji, skoraj vsako postavko brž po-kritizirali, kar predvsem zavlačuje razpravo samo.

povdari. Na podlagi tega je predsednik ministrskega sveta obvestil, da bo kraljevska vlada predlagala glede pooblastil naslednji tekst:

Pooblaščen se ministrski svet, da lahko na isti način izda uredbu z zakonsko močjo o tisku, združenjih zborovanjih in posvetih in o volitvi nar. poslancev v soglasju s posebnimi odbori narodnega predstavništva, kateri odbori se bodo ustanovili na ta način, kot ga predvideva § 17 zakona o poslovnem redu v senatu, odnosno v narodni skupščini.

§ 17 je sledeč: Za proučevanje predloga in drugih predmetov skupščinskega dela voli narodna skupščina posebne odbore, ki so stalni ali pa posebni. Posebni odbori se volijo za razpravljanje zakonskih predlogov, katere predloži vlada, ali narodni poslanci, kakor tudi za razpravo o drugih predmetih, za katere bo skupščina sklenila, da je potrebno, da jih predloži posebnemu odboru. Stalni odbori trajajo za ves čas skupščinske periode z izjemo finančnega odbora, ki se pri vsakem rednem sklicanju ponovno voli. Posebni odbori trajajo, dokler ne končajo svojega dela.

*

Sporazum z Avstrijo

Potn. promet zopet svoboden

Zagreb, 12. jul. b. »Novosti« poročajo: Obvesčeni smo, da je danes dopoldne minister za trgovino in industrijo sporočil tukajšnjemu turističnemu uradu »Putnik«, da je med Avstrijo in Jugoslavijo prišlo do popolnega sporazuma glede turističnega prometa. Avstrija je danes ukinila vse odredbe, ki so preprečevale in onemogočevale ta promet, in jih razveljavila. S tem postane potniški promet med obema državama zopet normalen, kakor je bil doslej. Dalje je »Putnik« dobil obvestilo, da je dosežen sporazum tudi med našo Narodno banko in Nemčijo, da lahko nemški državljani, ki potujejo v našo državo, dobe v naši državi dinarje na razpolago. Tako bodo mogli priti nemški potniki k nam in pri nas prebiti počitnice.

Abesinski spor ali neljubi tretji

Tokio, 12. julija. TG. »United Press« poroča, da je japonska vlada sklenila ustanoviti v Addis Abebi svoje stalno poslaništvo. Istočasno je pa izšlo tudi uradno poročilo zunanjega ministrstva, v katerem Hirota zavzema stališče do raznih vesti, ki so zopet začele krožiti o namerah Japonske v Abesiniji. Poročilo se glasi:

Raznesle so se vesti, da je abesinska vlada zaprosila Japonsko za vojaško pomoč, ako bi izbruhnilo sovraštvo. Vest ni resnična in japonska vlada ni sprejela nobene takšne prošnje. Japonska nima v Abesiniji nobenih političnih interesov. V tej državi ima samo gospodarske interese, kakor mnoge druge države, in bo našla sredstva, da te svoje gospodarske interese tudi uspešno brani.

Japonski dementi je prvo uradno priznanje, da ima Japonska v Abesiniji gospodarske interese. Kakšni so ti interesi, javnosti še ni znano, a uradno poročilo da slutiti njihovo obsežnost, ko na koncu govori o tem kako jih bo Japonska »znala uspešno braniti«. Brez dvoma gre za velike gospodarske koncesije, ki si jih je Japonska v zadnjih

letih pridobila, med njimi odkup 100.000 hektarjev površine izključno za bombažne nasade. Ni verjetno, da bi bil glede japonskih obstoječih koncesij sporazum z Italijo, ki posega v svojih zahtevah v japonska območja, zelo lahak.

Abesinija žrtvovana

London, 12. jul. SE. Na podlagi govora zunanjega ministra sir Samuela Hoarea o abesinskem vprašanju, kjer Anglija opušča svoje dosedanje Abesiniji prijazno stališče, je neka visoka diplomatska osebnost izjavila dopisniku »United Press«, da se pogajanja med Italijo, Francijo in Anglijo ne vršijo več o tem, če je Italija upravičena nastopiti proti Abesiniji, marveč samo še o tem, koliko abesinskega ozemlja hoče Italija zasedati in kako daleč v notranjost Abesinije hoče izvajati svoje »gospodarske in kulturno nadzorstvo«. Isti diplomat pa je izrazil svoj strah, kaj bodo k takemu postopanju rekle male države, ko bodo videle, da za nje Zveza narodov, kakor dokazuje abesinski primer, nima nobene dejanske vrednosti več. Resno govorijo tudi o sklicanju abesinske konference med Italijo, Anglijo in Francijo.

K debati o konfinacijskem ukazu

Dr. Marušič priznava . . .

Na skrajno skrivnostni način, kakor da bo prišel Bog ve kakšno senzacijo, je »Glas naroda«, ki ga je poklical v življenje bivši ban in minister dr. Drago Marušič, predvčeršnjim napovedal, da bo z ozirom na naše razkritje konfinacijskega ukaza bivšega notranjega ministra Velje Popoviča, kakor tudi glede tako zvanega »Pofa« in drugih takih zanimivih stvari, katere da so očitali bivši vladi »Slovenec«, »Jutro« in »Slovenski narod«, prinesel »odgovor«, ki javnosti ne bo nič manj presenetil, kakor so jo presenetili imenovani napadi na bivši režim, oziroma na g. dr. Marušiča, ki je ta režim v Sloveniji izvajal.

Na naše veliko presenečenje pa je izšel včeraj v »Glasu naroda« odgovor, ki v resnici predstavlja senzacijo, toda ne v tem smislu, kakor jo je napeto pričakovala vsa slovenska javnost, ki je bila prepričana, da bodo napadeni doprinesli dokaz ali vsaj senco dokaza, da naša razkritja o namerjenih konfinacijah (in samo za te nam gre, ker drugih stvari nisimo trdili na svojo lastno odgovornost) ne odgovarjajo dejstvu — ampak je bivši minister g. Drago Marušič, katerega mi sploh nisimo v zvezi s temi razkritji imenovali, objavil v svojem glasilu sledeči odgovor:

Dr. Marušičevo pismo

»Z časopisja, ki sem ga prejel, z veliko zaskrbljenostjo, vidim, da se je vnela velika debata glede nekaterih konfinacijskih ukazov in da so z veliko slastjo pograbili to košček časopisa »Slovenec«, »Slovenski narod« in »Jutro«.

Da ne bo nikakega nespornostnega, naglašam takoj v začetku, da o kakem konfinacijskem ukazu nisem imel pojma in sem sploh vso zadevo smatral za izmišljotino. V »Slovencu« od 10. t. m. pa vidim, da je notranji minister bivše vlade g. Jevtiča, g. Velja Popoviča, poslal vsem banom nalog, naj narode svojim podrejenim organom, da pošljejo v 10 dneh seznam oseb, ki vodijo ali osebno izvršujejo akcijo proti državnemu in narodnemu edinstvu. Ker je v »Slovencu« nalog doslovno citiran, nimam poudariti dvomi o pristnosti istega.

Izjavljam pa, da v ministrskem svetu o tem ni bilo nikdar v moji prisotnosti govora, kar lahko potrjuje vsi bivši ministri vlade g. Jevtiča, in zlasti sedanjí predsednik ministrskega sveta, g. dr. Milan Stojadinović, ter ostali aktivni ministri, gg. Živkovič, dr. Anker in dr. Vrbančič.

Kolikor jaz razumem ta ukaz — in mislim, da z menoj delijo to mišljenje vsi objektivni ljudje, — je ta ukaz naperjen proti ljudem, kateri izvršujejo akcijo proti osnovnim temeljem, na katerih počiva naša država. Potrebno je mnogo zlobe, ako se hoče v takšen upravni akt resora ministrstva za notranje posle, ki ga poleg tega predpisujejo še pozitivni zakoni in ki se ponavljajo avtomatično od časa do časa v vsaki vladi, vnesti tako osebno. To zlobe morem tem manj razumeti, ker sem v svojih javnih funkcijah pokazal dovolj širokogrudnosti in ker je zlasti tudi širši krogom znano, da so se poznane konfinacije nekaterih politikov v l. 1932, izvršile proti mojemu mišljenju. — Dr. Drago Marušič.

Iz tega odgovora sledi

da je bivši minister Velja Popovič v resnici izdal banom ukaz o konfinacijah, ki smo ga mi bodesečno objavili, oziroma da so bani ta ukaz poslali okrajnim glavarjem v izvršitev, ker bi sicer g. dr. Marušič nikakor tako radevolje in lojalno ne izjavljal, da nima poudariti o pristnosti dokumenta, ki smo ga mi pod upravno številko bodesečno navedli. Kost, ki so jo z velik oslastjo pograbili »Slovenec«, »Slov. narod« in »Jutro«, je torej prava in pristna in v resnici zelo mastna skost, ki je tem večje vrednosti, ker je njeno eksistenco g. bivši minister dr. Drago Marušič sam priznal. Da vrnemo lojalnost g. bivšega ministra dr. Marušiča z enako lojalnostjo, tudi mi moramo dvomiti o resničnosti njegove nadaljevalne izjave, da o tej »kost« v ministrskem svetu v prisotnosti g. ministra Marušiča ni bilo nikdar nobenega govora, zelo pa dvomimo, da-li je pravilna razlaga g. bivšega ministra, s katero si skuša ukaz g. notranjega ministra Velje Popoviča razlagati, čeprav je zelo zanimiva dr. Marušičeva, v ostalem jako neverjetna trditve, da so se takli ukazi avtomatično ponavljali od časa do časa v vsaki vladi. Še manj pa kljub svoji veliki lojalnosti verujemo v to, da bi bil ta ukaz naperjen proti ljudem, ki izvršujejo akcijo proti osnovnim temeljem, na katerih počiva naša država. Saj je splošno znano, da so odločilni nositelji bivših absolutističnih režimov in pa njihova glasila v Sloveniji smatrali za naperjeno proti državnemu in narodnemu edinstvu vsako tudi najhujše opozicijo proti tem režimom in njihovim nositeljem in da so načelo državnega in narodnega edinstva dosledno izrabljali v to, da so pregnali vsakogar, ki je bil proti njim, ne pa proti državnemu in narodnemu edinstvu, ki ga priznava v tej državi vsak, ako se pod narodnim edinstvom ne razume jugoslovanski narod in integralizem.

Vprašajte g. dr. Marušiča!

Na poziv »Glasu naroda«, ki odgovoril dr. Marušiča pristavlja poziv »Slovencu«, da naj objavi vse, kar ve o konfinacijskem ukazu Velje Popoviča in naj objavi seznam vseh oseb, ki naj bi bile konfinirane, pa si dovoljujemo vprašati našega kolega iz nebotičnika, da naj rajši vpraša bivšega ministra za Slovenijo g. dr. Marušiča, kako da je mogel njegov kolega gospod notranji minister Velja Popovič izdati konfinacijski ukaz g. banu dr. Pucu, ne da bi bil za to vedel g. dr. Marušič in ostali ministrski svet. Zakaj, če so se v bivši vladi izdajali taki dalekosežni ukrepi v Sloveniji preko dr. Marušiča in celo proti njegovi volji, kakor izjavlja g. bivši minister za Slovenijo, potem bi se bilo lahko tudi zgodilo, da bi bil g. notranji minister izdati n. pr. ukaz, naj se vsi opozicijski in dravski banovini obmetavajo s plinskimi bombami z letalskih eskader, ne da bi bil za to vedel g. dr. Drago Marušič. Na vsak način torej g. bivši minister dr. Marušič, ki je, kakor sam pravi, v svojih javnih funkcijah kazal dovolj širokogrudnosti, ni zadosti pazil na poverjenost mu dravsko banovino, v kateri so bili tudi leta 1932, kakor on trdi, odrejane znane konfinacije nekaterih politikov »proti njegovemu mišljenju«. Ker smo mi veseskozi izprijeli svojo

dolžnost, da smo objavili konfinacijski ukaz g. Velje Popoviča, zato prepuščamo sedaj »Glasu naroda« ali pa drugim še bolj informiranim čimteljem nadaljnja razkritja ne samo o konfinacijah iz leta 1932, ampak tudi o drugih ukrepih takratnega režima, o katerih je znano, da je bivši ban g. dr. Marušič odgovornost zanje odklanjal in o katerih tudi danes »Glas naroda« namiguje, da so jih zakrivali drugi. Mogoče nam bo o tem povedal kaj podrobnejšega »Slovenski narod«, ki odgovornost za te ukrepe odločno odklanja od svojih prijateljev in ima zato dolžnost, da tozadevno polemiko z dr. Marušičem nadaljuje in končno pojmasi te nadvse zanimive in za naš narod gotovo usodne zadeve.

Kar se tiče »Pofa«, pa naj se g. dr. Drago Marušič pomeni z »Otdžbino« g. Ljotiča, ki je ta razkritja prva prinesla.

Neumna intriga

Ze včeraj smo zavrnili vest »Slovenskega naroda«, da vlada dr. Stojadinovića namerava upostaviti Orla. Da je ta vest gola intriga sedanji vladi neprijaznih krogov iz JNS, je bilo razvidno že iz tega, kako jo je »Slovenski narod« utemeljil, češ, da je društvo »Stadion« odpovedalo prostore sportnemu klubu »Iliriji«, iz česar je sklepal, da bo Stadion služil izključno prireditvam Orla. Sedaj so pa prišle zagrebške »Novosti«, znani organ vseh bivših absolutističnih režimov, ki je to vest prinesel na prvem mestu z mastnimi črkami z istim komentarjem kakor »Slovenski narod«, da bo namreč Orel v najkrajšem času upostavljen »na podlagi zakona, ki ga bo Stojadinovića vlada izdala na osnovi pooblastila finančnega zakona«, da sme namreč spremeniti vse obstoječe politične zakone.

Ker je znano, da so »Novosti« glasilo jugoslovanske framasonerije, sledi z vso jasnostjo, da je bila ta intriga skuhana v kuhinji lože, ki išče orožja, kako bi otežila položaj sedanji vladi in kako bi morebiti kompromitirala zakon o pooblastilih, češ, da bo vlada na podlagi tega zakona oživila tudi Orla, kljub temu, da je vlada že opetovano izjavila svoje namero, da namerava na ta način v slučaju potrebe uzakoniti novi zakon o volitvah, o društvih in o tisku in ničesar več.

Zato na intrigo jugoslovanske framasonerije ne bo nihče nasedel.

★

Zastopnik SDZ v Belgradu

Belgrad, 12. julija m. Notranji minister dr. Anton Korošec je danes sprejel deputacijo Slovenske dijaške zveze: akademika Zajca Jožefa in Scharia Viktorja. Danes popoldne bosta delegata te zveze obiskala tudi prometnega ministra dr. Spaho radi četrtnske vožnje za zborovanje na gori Oljki. Za tem pa bosta prosila za avdienco pri predsedniku vlade dr. Stojadinoviću.

Belgrajske vesti

Belgrad, 12. julija m. Danes popoldne je obiskala deputacija zemljiških posestnikov Bosne in Hercegovine ministra dr. Spaha in dr. Šefkija Behmena, katerima je izročila resolucijo o agrarnih vprašanjih v Bosni in Hercegovini. Deputacija je popoldne obiskala predsednika ministrskega sveta dr. Stojadinovića.

Belgrad, 12. julija m. Iz sportnih krogov poročajo, da je minister za telesno vzgojo Mirko Komnenović podvzel pri vladi akcijo za znižanje taks na sportne prireditve.

Belgrad, 12. julija m. Odrejena je delegacija našega narodnega predstavnštva za konferenco internacionalne parlamentarne zveze, ki se bo vršila v Bruslju. Delegacija odpotuje 26. t. m. iz Belgrada in jo tvorijo od strani narodne skupščine: dr. Kosta Kumandli, Kosta Popović, Mihajlovič, Sokič, dr. Lovrenčič, izmet bej Gaura Kapetanović in Vojoslav Miletič; iz senata pa so: Tomašič, Svetislav Tomić, Ploj in Milan Popović.

Sport

V nedeljo bo šlo zares

Ljubljansko sportno občinstvo čaka že dva meseca na nadaljevanje napetih prvenstvenih borb, ki jih igra naš predstavnik v nacionalni ligi. Do sedaj je moštvo odigralo 5 tekem zunan, in je na lastni koži moralo skusiti, kako se težko zunan zbirajo točke. Upamo, da ga je to izkušstvo naučilo, da ne sme nepremišljeno zapravljati točk na lastnem igrišču.

Vsa sportna Ljubljana, brez razlike, bo v nedeljo podžigala fante v borbi, saj gre za to, ali bo naša banovina tudi v naprej zastopana v zgornji sportni hiši, in ali bodo sportni gurmani še gledali v Ljubljani najboljša jugoslovanska moštva v prvenstvenih borbah.

Enajstletna liga naj preneha s staro prakso temveč naj od prvega sodnikovega žvižga pa do konca v nedeljo funkcionirajo vse vrste kol stroj; edino na ta način bo iztrgalo osječki Slaviji obe točki, ki so našemu ligasu tako krvavo potrebni.

★

Sportni dan v Kamniku. V nedeljo priredi SK Kamnik sportni dan s sledečim sporedom: Ob 11 dopoldne bo na trgu tek na progi 3000 m. Sodelujejo tekaši Ilirije, Primorja, Radomelj in Kamnika. Popoldne bodo na kopališču plavalne tekme s sodelovanjem kranjskega »Korolana« in ljubljanskega »Jadrana«. Po plavanju bo nogometna tekma med »Kamnikom« in »Savico« iz Strazliša, zvečer pa na kopališču nastop težkoatletov v boks, rokoborbi in dviganju uteži. Na teniškem igrišču bo ves dan teniški turnir. Prijatelji sportnikov, v nedeljo v Kamniku!

Kralj Peter na Staničevi koči

Včeraj jutraj se je pripeljal v Mojstrano Nj. Vel. kralj Peter II. s svojim vagojiteljem — Angležem. V spremstvu g. inž. Dimnika se je nato visoki gost podal takoj skozi Krmo proti Staničevi koči. Na tej poti je bil kralj Peter zelo veselo razpoložen in je stalno izjavljal, da ni prav nič utrujen. Vedel se je kakor pravi izvežbani turist. V Staničevi koči je nakupil veliko število razglednic, na katere je z zadovoljstvom pritiskal pečate od te kočice. Po kratkem odmoru so odšli pod vodstvom vodnika Rekarja Lojzeta proti Prugu. Najlepši vtis pa bo gotovo odnesel naš mladi kralj iz te poti, kajti mogel je videti očarljivi zaton solca v gorah. Zanimal se je za vsak vrh posebej, z nekim ponosom je opazoval celo severno triglavsko steno. Nato se je s svojim spremstvom vrnil nazaj na Staničevu kočico, kjer je nakupil razglednice vseh gora, katere je na svoji zadnji poti videl. Drugi dan jutraj je zapustil Staničevu kočico, vzel s seboj tudi vodnika

Rekarja ter se podal zopet čez Prag proti Vratom. Ko je bil že malo oddaljen od kočice, se je spomnil, da se ni vpisal v knjigo v Staničevi koči. Takoj so se podali vsi nazaj in opravili tudi ta važen posel. Na poti čez Prag je kralja Petra vodil za roko vodnik Rekar, njegov vagojitelj pa je hodil naprej. Kot zaveden turist je z velikim veseljem in zadovoljstvom odzdravljaval turistom. Ko je prišel v Vrata, so vojaški, ki sicer niso vedeli za njegov prihod, brž spoznali v mladem turistu svojega vrhovnega poveljnika in mu priredili strumen vojaški pozdrav. Po kratkem odmoru pod drevesi okoli Aljaževe kočice v Vratih se je kralj podal s svojim spremstvom proti Peričniku, kjer ga je čakal avtomobil. V Mojstrani so ga vsi z največjim navdušenjem in v svojo veliko počastitev pozdravljali. Najbolj pa si gotovo šteje v čast naš znani izborni vodnik g. Rekar, da je imel priliko voditi po naših divnih planinah našega kralja.

Čuvarji mlade Poljske

Kongres „Mladeži Polske“

Veličasten zbor 2000 zastopnikov katoliške armade

Poznanj, 12. julij. GT. Ravno kar se je končal imponantni letni občni zbor katoliške fantovske organizacije »Mladina poljska«. V Poznanj je prišlo na to lepo zborovanje nad 2.000 delegatov, ki so predstavljali 350.000 plačujočih članov, porazdeljenih v 807 društev. Kmetijska mladina v organizaciji prevladuje, saj je je nad 60 odstotkov. Značilno za delovanje poljske katoliške mladinske organizacije je, da je v nekem pogledu matična organizacija katoliške društvene delavnosti, ker sodeluje pri mladinskih društvih tudi več tisoč odraslih starejšin, ki tvorijo nekako zvezo med mladino in ostalimi katoliškimi društvi. Iz poročila, ki ga je prebral znameniti vodja katoliške mladine — in tudi Slovencev dobro znani — prelat Bilko, izhaja, da razpolaga organizacija sedaj že s 309 društvenimi knjižnicami, ki imajo skupno 40.000 knjig. V okviru mladinske organizacije delujejo posebni odseki za sport, ki jih je letos 1018, ter posebni odseki

Rdečega križa, ki jih je skupno že 224. Značilno za najnovejši razvoj organizacije je, da je vpeljala tudi posebne odseke za protiletalsko obrambo, ki se zelo razvijajo in so našli pri mladini navdušen odmev. Na kongresu je bilo tudi povdarjeno, da se ima Poljska morda upravitelj katoliški mladinski organizaciji, ki je strnjeno zajela vso zapadno Poljsko, zahvaliti, da razni kulturno-bojni poskusi, ki so se oglašali pod vladjo Jendrzejewicza, niso imeli nobenega uspeha in da je bil Poljski prihranjen protikršćanski fašistični eksperiment.

Nov katoliški dnevnik v Varšavi

Varšava, 12. jul. GT. Pod vodstvom poljskih frančiskanov je bil ustanovljen nov katoliški dnevnik, ki je izšel, in sicer takoj v nakladi 40.000 izvodov. Novi katoliški dnevnik se imenuje »Maly Dziennik« (Mali dnevnik).

Organiziranje političnega življenja

Belgrad, 12. julija m. Organiziranje političnega življenja, ki je na vidiku, ji po splošnem prepričanju glavno vprašanje, ker bo rešitev političnih vprašanj prinesla ozdravljenje notranjih razmer. To vprašanje brez izjeme zanima vse politične kroge. Vzrok, da se izvenparlamentarna opozicija drži še vedno rezervirano, je v tem, da ravno ta politična vprašanja še vedno niso rešena. Pravo politično načelo lahko dobi svojo podlago samo v narodu, in sicer po močnih zdravih strankah v politični svobodi. Te stranke pa morajo biti izraz narodne volje in narodnega razpoloženja. Radi tega je potrebno, da se sprejme politični zakon, kajti brez sprejembe teh zakonov je nemogoče korakati dalje. Šele po spremenjenih političnih zakonih se bo lahko pričelo z delom na organiziranju novih formacij.

Prav radi tega je Aca Stanojević, ki želi sporazumno z dr. Korošcem in dr. Spahom ustanoviti močno, zdravo in narodu koristno politično grupacijo, priporočil svojim prijateljem s posebnim pismom, naj ne hite z organiziranjem strank. Služenje cirkular je poslal svojim prijateljem šef demokratske stranke Ljuba Davidović, ki je te dni imel s svojimi ožjimi prijatelji konferenco, na kateri so razpravljali o načinu skupnega delovanja med ljudstvom. Na tej konferenci ni prišlo do nobene odločitve. Zeli se počakati na razvoj političnih dogodkov. Vlada je z obvezo, ki jo je prevzela s deklaracijo, zahtevala od Narodne skupščine posebno pooblastilo, da lahko izpelje svoje stremeljenje. Ni nobena novost, da vlada zahteva posebno pooblastilo od Narodne skupščine. Slučna pooblastila je svoječasno zahteval tudi Uzunović glede gospodarskih vprašanj.

Ta korak vlade je združena opozicija topla pozdravila, ker vidi, da želi vlada čimprej rešiti politična vprašanja, ki zahtevajo nujno rešitev. Medtem, ko je izvenparlamentarna opozicija vladno zahtevo topla pozdravila, pa Jevtičeva parlamentarna opozicija razvija proti vladi živo akcijo in trdi, da bo vlada ta pooblastila porabila samo zato, da bo vladala brez parlamenta. Te trditve so tendenciozne in imajo jasno ozadje. Zato tudi niso našle odziva v Narodni skupščini. Nasprotno, skupščina vidi v tej vladni zahtevi samo željo, da se politična vprašanja čimprej uredijo.

V tem smislu je tudi predsednik kraljevske vlade danes v finančnem odboru podal izjavo, v

kateri povdarja, da je kraljevska vlada že takoj v prvih početkih zahtevala pooblastila samo glede izmenjave onih političnih zakonov, ki jih ves narod tako nestrno pričakuje. Pri tem delu bodo kraljevski vladi pomagali posebni skupščinski odbori, ki bodo s svojimi predlogi olajševali delo kraljevske vlade. Vlada dr. Stojadinovića je prevzela na sebe veliko odgovornost, zato je potrebno, da ji vsa javnost topla pomaga, da izvede svoj program. Verjetno je, da bodo politični zakoni, katere je kraljevska vlada najavila, prišli na dnevi red posebnih skupščinskih odborov, ki se bodo v kratkem formalni in sicer takoj po izglasovanju proračuna, in se lahko pričakuje, da bo vprašanje teh političnih zakonov rešeno še pred rednim sklicanjem Narodne skupščine, t. j. še pred 20. oktobrom. Poleg tega bo, kakor se doznava, vlada istočasno pristopila tudi k reševanju drugih vprašanj, ki tudi ne prenesejo odložitve na poznejši čas.

Oddih skupščine

Zagreb, 12. jul. b. Kakor se doznava iz mero-dajnih mest, bo narodna skupščina odšla na svoj letni odmor, čim bo sprejel zakon o proračunskih dvanajstlinah in finančni zakon. Po letnem odmoru se bo skupščina sestala 20. oktobra. Po teh izjavah, ki so prišle z višjih mest, so poslanci bili popolnoma pomirjeni, kajti prej se je govorilo, da bo narodna skupščina razpuščena že v kratkem času.

Aca Stanojević radikalom

Belgrad, 12. julija. m. Ker so nekateri člani bivše radikalne stranke v zadnjih dneh pričeli sami brez instrukcij iz vodstva stranke obnavljati strankino organizacijo, je g. Aca Stanojević obvestil vse radikale, naj ne pričenjajo in ne delajo nikakih korakov v tem smislu, dokler jih on ne obvesti, ko bo to potrebno. Iz tega se sklepa v političnih krogih v Belgradu, da se resno dela na ustvaritvi skupine bivših radikalov, članov SLS in pristašev dr. Spaha.

Davidović na oddih

Belgrad, 12. julija. m. Šef bivše demokratske stranke Ljuba Davidović je danes jutraj ob 5 odpotoval v Vrnjačko Banjo, kjer bo ostal kake tri tedna.

ne kaže mnogo navdušenja za ponujeno pomoč, toda ukloniti se bo morala dejstvom, ki povsod govorijo zoper njo.

Komunisti na Poljskem

Varšava, 12. jul. Politična policija je odkrila veliko komunistično organizacijo. Danes je bilo aretiranih 17 članov glavnega odbora te »Delavske pomoči«. Med aretiranci je tudi mnogo znanih komunističnih agitatorjev. Večina izmed njih so židje.

Šahovski turnir

Belgrad, 12. julija m. Včeraj je končalo peto kolo šahovskega turnirja v Belgradu. Partija Pire-Petrović je bila prekinjena v remis poziciji, tako, da imata sedaj Pire in dr. Trifunović po 3½ točk in po dve poroki. njeni partiji. Vodi Kostić s 4%.

London, 9. jul. V kratkem bo sklican svet Zveze narodov na izredno zasedanje, ker so nastale v arbitražnem odboru za ureditev italijansko-abesinskega spora nepremostljive težave.

Kako hočejo Japonci »pomagati« Kitajcem

Tokio, 12. julija. SE. Reuter poroča, da je prišla v Nanking večja skupina japonskih diplomatov in vojaških dostojanstvenikov, ki se razgovarjajo s kitajsko vlado o ureditvi medsebojnih odnosov. Istočasno se nahajajo v Nankingu tudi vrhovni vodje Kuomintanga in kitajski veleposlanik v Tokiu. Glavni predmet razgovorov so japonske zahteve, da naj se na Kitajskem ukine vsa protijaponska propaganda. Japonska je izrazila svojo pripravljenost, da kitajski vladi pomaga pri zatiranju te propagande in stavlja Kitajcu posebno vojaško komisijo na razpolago, ki bi svoje delovanje omejila na severni del Kitaja. Tudi je Japonska pripravljena posoditi kitajski vladi večje število svojih najboljših oficirjev, ki bi ji pomagali reorganizirati kitajsko vojsko, medtem ko bi odpoštovala na Japonsko več kitajskih častnikov in kadetov, da se tam izvečbajo in izurijo. Naukiška vlada znenkrat

Izseljenci so se poslovili od domovine

Slovo od bratov

Maribor, 11. julija 1935.

Na Slomškovem grobu je izseljenec govoril g. dr. Kovačič še o Slomšku, ki je nam Slovincem vzor kot ljubitelj Eucharistije in domovine ter voditelj slovenskega ljudstva, kot največji slovenski pedagog in obnovitelj verskega življenja, kot duhovnik in škof. Njegova največja zasluga je rešitev spodnještajerskih Slovincov pred ponemčenjem. Slomškov blagoslov naj spremlja izseljenec po njihovih potih v tujini ter jih ohrani zveste slovenskemu narodu.

Nato je prevzvišeni škof g. dr. Tomažič opravil molitve za beatifikacijo Slomška, nakar so izseljenci odšli k obedu.

Lepo darilo knezoškofu.

V treh skupinah so bili izseljenci gostje vladike. V bogoslovju, dijaškem semenišču in samostanu šolskih sester je bilo izseljenec prirejen kosilo. Gg. duhovnike in odlične inozemske prijatelje naših izseljencev je povabil prevzvišeni k sebi na kosilo v škofijski dvorec. Po kosilu se je oglasila v dvorcu deputacija izseljencev, ki so jo tvorili predstavniki Zveze katoliških društev v Franciji, Nemčiji in Holandiji. Deputacija je prinesla vladiki šudovito in pomembno darilo: velik kos holandskega črnega premoga, ki so ga slovenske roke izluščile iz tuje zemlje in vanj izrezale izredno prišrčni relief knezoškofa Antona Slomška. Pod reliefom je grb škofa dr. Tomažiča in napis: »Slomškovega naslednika prevzvišene mu škofu dr. Tomažiču hvaležna domovina v tujini.«

Poleg tega simboličnega darila so mu še poklonili rudarske svetilke. Knezoškof se je ginjen zahvalil za izredno darilo, ki so ga po svoji originalnosti in globokem pomenu, ki ga izražajo, vidno presenetili in vzradostili.

Izseljenci pri Materi Milosti.

Popoldne ob 16 so se zbrali izseljenci s svojimi voditelji v frančiškanski baziliki pri Materi milosti. Tu so vzeli poslednje slovo od Marije, pokroviteljice Slovincov, ko so se ji poklonili že v Ljubljani na evharističnem kongresu na stadionu od Marije Pomočnice na Brezjah. Prevzvišeni knezoškof je imel na zbrane globoko zajet nagovor. Za njim je govoril izseljenški duhovnik Drago Oberžan. Nato so bile pete litanije, ki jih je pela vsa cerkev.

Poslednje slovo.

Ob 18.20 je odhajal iz Maribora poseben vlak, ki so ga naše železnice dale izseljenecem, da jih popelje prav do njihovih bivališč. Vlak je bil sestavljen iz samih pulmanov. Pred frančiškansko cerkvijo se je formalni veličasten spreved z godbo »Danice« in zastavami izseljenških katoliških dru-

štev na čelu proti kolodvoru. Ob strani so spreved spremljale množice Mariborčanov, ki so navdušeno pozdravljali odhajajoče brate in jih spremlile na kolodvor, ki so ga množice docela napolnile. S pomočjo vzorno urejene rediteljske službe so se vse izvršilo hitro in brez prerivanja. Na peron je prišel jemati slovo prevzvišeni knezoškof dr. Tomažič v spremstvu kanonikov dr. Mirta in dr. Zagarja, dalje zastopnika mestnega načelstva, podžupana Golouha, obeh okr. načelnikov, dr. Senekoviča in Makarja. Knezoškof je izrekel odhajajočim zadnje besede v slovo, navdušujoč jih za ljubezen do domovine in obljubljal jim, da bomo v domovini vedno mislili na nje. Tople besede sta spregovorila podžupan Golouh in načelnik Senekovič. Godba »Danice« je vmes igrala slovenske speve. Le prehitro je prišel čas slovesa. Vlak se je začel pomikati, tisoč robocev je zavalovilo v zraku. Vlak je počasi izginjal proti Krčevini.

Zahvala izseljencev.

Sprejem in kratko bivanje v Mariboru je vse izseljence silno razveselilo. Naravnost ginjeni so zaradi izredne gostoljubnosti, s katero jih je sprejel prevzvišeni knezoškof kot svoje goste in prijatelje. Inozemci, ki so letos prvič videli jugoslovansko zemljo in spoznali naše slovensko ljudstvo, so čisto očarani. Ponovno so se izražali našemu poročevalcu, da kaj takega niso nikdar pričakovali. Vse je navdušila krasota naše pokrajine, gostoljubnost naših ljudi in visoka kulturna stopnja našega ljudstva. Mnogi so bili prvič v slovenskih krajih. Navdušeni so izjavljali, da bodo prihodnjič spet prišli in da pripeljejo s sabo še znanec. Mogočno so vplivale na nje slovesnosti evharističnega kongresa. Kaj takega bi bilo celo pri njih nemogoče.

V imenu vodstva izleta je naprosil Drago Oberžan našega poročevalca, da objavi v »Slovenec« tole zahvalo:

»Globoko ganjen se zahvaljujem prevzvišenemu knezoškofu dr. Tomažiču za veliko naklonjenost in gostoljubnost, s katero nas je sprejel, za vse njegove plemenite in lepe besede, ki nam jih je dal na pot. Ohranili jih bomo globoko v sreju in mu ostali trajno hvaležni in globoko vdani. Nadalje se zahvaljujemo zastopniku Maribora podžupanu Golouhu, obema okr. načelnikoma dr. Senekoviču in Makarju in pevskega zboru »Maribor«, godbi »Danice«, vodstvom bogoslovja, dijaškega semenišča in samostana č. šolskih sester za pogostitev in ves trud, ki so ga imeli z nami, mariborskemu prebivalstvu pa za izredno gostoljubnost, s katero nas je sprejelo in spremljalo pri odhodu. Odhajamo z najlepšimi vtisi v sreju v tujino. Kratke ure bivanja v Mariboru nam ostanejo v trajnem spominu.«

Slovenci v Zagrebu

Zagreb, 11. julija.

Evharistični kongres v Ljubljani, katerega smo se udeležili v lepem številu, nam je dal s svojimi pripravi in skrbmi skoraj mesec dni dela. Pa se nas je tudi nabralo okoli tristo! Nekateri člani Slomškovega prosvetnega društva, ki je organiziralo potovanje na Brezje, Bled in v Ljubljano, so se res dobro izkazali z nabiranjem udeležencev in na potovanju kot reditelji. Posebno pohvalo pa zasluži Marijina družba naših vrlih dedov, katerih je bilo nad petdeset na kongresu; s seboj so imele tudi svojo lepo zastavo, pod katero smo poročali na Brezje in s katero smo se udeležili vseh slovesnosti v Ljubljani. Celotri narodne noče smo imeli seboj! Kongres sam je naredil na zagrebške Slovence nepozaben vtis, ki ga ne bodo nikdar pozabili. Čeprav so se nekateri s težavo odločili za pot v Ljubljano — bodisi radi zaposlitve bodisi radi gromitnih

razmer — ob koncu so vsi izjavili, da jim ni žal poti in žrtve in da bi šli takoj zopet na tak kongres, če bi se ponovil. Upajmo, da bo Bog dal tudi notranjih, duhovnih sadov od kongresa.

Sv. mašo pri Sv. Roku je na praznik sv. Petra in Pavla in v nedeljo 30. junija opravil preč. g. msgr. kanonik J. Barle; g. Jože je namreč šel z nami na kongres. Obenem sta šla z nami še druga dva slovenska duhovnika, ki pastirujeta v zagrebški nadškofiji in sta oba pripeljala s seboj nekaj svojih vernikov, kateri so bili očarani nad lepoto Slovencev in nad veličastnostjo kongresa.

Delo v Slomškovem društvu se v poletnih mesecih sicer na zunaj dosi ne kaže, zato pa se tem več dela na znotraj, da bomo v novi sezoni nastopili z novimi močmi in zajeli čim večji krog naših ljudi ter jih pripeljali k svojemu verskemu in prosvetnemu občestvu.

Velik požar na Dravskem polju

Ptuj, 12. julija.

Preteklo noč — bilo je okrog polnoči — se je nenadoma zasvitalo nebo nad prijazno vasjo Muretinci. V tamkajšnji hiračnici, lasti križiškega reda, in sicer v gospodarskem poslopju, je izbruhnil požar, ki se je z bliskovito naglico razširil na druga gospodarska poslopja. Velika nevarnost je prešla tudi ogromnemu poslopju, kjer so nastanjeni hirači s Dravskega polja in raznih drugih krajev.

Vrtim domačim gasilcem in gasilcem iz Gorišnice, Stojncev in Gajincev se je po trudopolnem delu posrečilo ubraniti ogromno hiračniško poslopje.

Izpred kazenskega sodišča

Ljubljana, 11. julija.

Pred sodnikom-poodincem g. Fr. Gorežanom na okrožnem sodišču se je Suzana zagovarjala zaradi prestopka po čl. 89 zakona o volitvah narodnih poslancev, ker je 5. maja točila gostom alkoholne pijače. Priznala je in se je opravičevala: »Bili so tujei, ki so prišli na svoji turi. Trije tujei in dva domačina so prišli k meni in me prosili za vino. Pet litrov sem ga jim dala.« Bila je obsojena na 7 dni zaporu in 100 Din denarne kazni, toda pogojno na 1 leto. Sodnik obtoženki: »Drugič, kadar bodo volitve, raje točite vodo! Drugače ne morem pomagati! Tak je paragraf!« Obtoženka: »Hvala! Z Bogom!« Lojze iz Blance pri Brežicah se je že 14. decembra 1930 pred božičnimi prazniki

Stavka na Javorniku

Koroška Bela, 12. julija.

Danes se je začela v obratih KID na Javorniku stavka, in sicer zaradi kršitve kolektivne pogodbe. Dopoldne so se pričela že prva pogajanja, ki pa niso prinesla še nikakih uspehov in je moral zastopnik sreskega načelnika, ne da bi kaj opravil, oditi. Popoldne ob 5 so se pogajanja nadaljevala. Udeležili so se jih zastopniki posameznih organi-

NIVEA
na zrak
in solnce!

Okrog Airike

Popisuje dr. Ivan Knific

Hamburg, 5. julija 1935.

I.

Ob oknu sedim in zrem v naravo, ki jo namaka dež. Pusto je tako vreme doma, še bolj pusto v tujini. Tem krepkeje pa se v takih razmerah spominjam mnogostevnih prijateljev, ki so me opetovano in nujno prosili, naj jim po »Slovenec« sporočam, kako se mi godi na romantični poti krog in krog Afrike. Obljubil sem; obljuba pa dolg dela.

Kaj naj pišem? Vse, kar bi zanimalo drage prijatelje: one velike, ki od zgoraj gledajo name; one enako visoko stoječe, ki mi naravnost zro v obraz; one mlade, ki me navadno gledajo od spodaj navzgor, iz klopi na kateder, in so še najbolj radodržni; kakor tudi one neštete, ki simpatizirajo z menoj, dasi se niti ne poznamo ne. Vse bo zanimalo, kako me premetavajo razljučeni oceani; kako me žre tropična vročina; kako me zdeluje ostra zima, ki julija in avgusta gospodari v Južni Afriki; kako me pika tsetsemluha, ki tele in bika umori, človeku pa ne more do živlega; kako v Krügerjevem narodnem parku lev teče za menoj. Kaj bi, saj še mene zanima, kaj bom doživel v prihodnjih treh mesecih.

Se kaj bojim, bi me nekateri radi vprašali. Kaj se bom bal? Pred mnogimi leti, 24 jih je minulo, sem prišel na izvirno misel. V Moskvi sem si kupil vozovnico do Andižana v Turkestanu. Takrat sem si zapisal v beležnico: »Se mi bo kaj hudega pripetilo na tem potu? Nič. Saj človek, ki ni pri polni pameti, ima posebnega angela varuha, ki skrbi zanj bolj kot oče za svoje dete.« To veliko zaupanje me doslej še nikdar ni goljufalo in me tudi sedaj ne bo.

Naj pišem samo resnico, mi prigovarjate. Bodite brez skrbi! Moj rojak župnik Aljaž, Bog mu daj dobro, je nekaj primjerjal mene s hudomušnim Janikom in je spregovoril krilate besede: »Kar Janko piše, je vse zlagano; kar pa Ivan piše, je gola resnica.« Nasmehljaj sem se, ne Aljaževi nedolžnosti, pač pa moji pohvali; za Janka mi je bilo pa žal, da ga tako obrekujejo. Vedite pa, da resnica sama na sebi ni kajenost; ugaja nam šele, ko se obleče v čedno obleko.

Kaj bi najprej radi vedeli? Seveda, koliko stane vožnja krog Airike, 50 angleških funtov sem plačal za vožnjo in hrano na ladiji pri »nemškem saobračajnem uradu« v Belgradu, ker denarja izven države ne moremo pošiljati. Koliko je to v našem denarju? »Tečaj« hunta se zelo menja; v Ljubljani ga trenutno dobite za 235 Din. Jaz pa sem imel srečo, prometni urad mi je računil funt po »berlinskem tečaju«, 205.50 Din; bilo je to v času, ko je stal funt najnižje; celotno sem plačal 10.275 Din. Všteta pa v tej ceni ni pijača, perilo, brivec, napitnine in nešteti drugi stroški na parniku.

Najpoučnejši del našega potovanja so izleti na kopno. Ustavimo se v 43 pristaniščih, kjer stopimo ali se prepeljemo na suho, si ogledamo mesto in okolico ali se spustimo tudi nekoliko globlje v celino; to pa stane denarja, mnogo denarja. Ker smo v prijateljskih zvezah z Nemčijo, dovoljuje Jugoslavija turistom za potovanje v Nemčiji in nemških parnikih do 700 »register« mark. Marsikomu to ni

umljivo. Za navadno marko plačam 17.70 Din, za registermarko pa le 14 Din. Osnovni računi prve stopnje nas pouče, da mesto 12.900 Din plačam le 9800 Din ter si tako prihranim 2500 Din, pa veljaš za dobrega državljana, ker pospešuješ promet s prijateljsko državo.

Imamo pa Jugoslovani še drugo predpravicu v Nemčiji. Če ostanem v rajhu najmanj osem dni, plačam za vožnjo od meje do meje le 40 odstotkov navadne voznine. Za vožnjo od Solpograda skozi Menihovo do Hamburga iznaša popust krog 500 Din. Problem druge stopnje, nekako potenciranje, pa je, kako sem bil tega popusta deležen jaz, ki ostanem v Nemčiji le tri dni.

So pa še problemi tretje stopnje, nekak diferencialni račun, ki je pa le za odrasle in se mladini ne sme razlagati, ker meji na kriminalni zakon cislupinskih in transalupinskih vladavin.

Takihle kozerij (ne zamenjajte tukaj s podobno slovensko besedo) bi vam rad nekaj napisal. Če me boste poslušali, me bo veselilo.

Tropična vročina je ponehala, oblačno jutro je bilo, ko sem odpotoval. Na Jesenicah dobim msgr. Steska in ga spreminjajo skoraj predor. Po znanstvenih potih je odšel na Koroško. Lepa je ta dežela, lepa je turska železnica, ki je od Spitala dalje elektrificirana, še lepši je solnograški Gastein. Po Avstriji in Nemčiji še ni turistov; ni še sezona, ker traja šolski pouk še začetkom julija. Nemški carinarji se za prtljago malo zmenijo, kar nadležni pa so glede denarja. Povedati moram, katere valute imam in koliko; pa ne samo povedati, tudi pokazati moram ves denar. Vse to se natančno napiše na carinski list, kar se zabeleži tudi v potnem listu. Ko pa odhajaš iz Nemčije, smeš nesti iz rajha le tiste valute in toliko, kolikor si napovedal, sicer pa le 10 nemških mark. Skušal sem uradnika ukaniati, pa se ni dal. Napovedal sem 100 mark, da bi jih iztihilotal iz Nemčije. Imel pa nisem nikakega nemškega denarja; registermark se dobe namreč šele v Nemčiji (oz. na parniku) in to le v malih porcijah. Carinar je hotel denar videti, jaz pa sem brskal in brskal po kovčegu; denarja seveda nisem našel. Poskusim zadnje dokazilo: »Če ne verjamete, pa prečrtajte!« Cesar nisem pričakoval, se je zgodilo: črtal je marke. Mož je študiral praktično logiko. Pa bom že spravil čez mejo še več kot 100 mark, čeprav niso »deklarirane«. To je naloga iz zgoraj naznačenega diferencialnega računa.

Nemške pokrajine, posebno severne, niso zanimive. Gozdovi, pašniki, polje; zemlja ponekod valovita, drugod ravna. Mesta seveda, to je kaj drugega. Vsako ima dovolj zgodovinskih in krajevnih posebnosti. V Menihovem nas je zasledila noč. Formirali so brzovlak, ki je vozil naravnost do Hamburga. Dobil sem poseben oddelek, kjer sem se vlegel po klopi in udobno zaspal. Kolesa so enakomerno ropotala, na okna je udarjal dež, zunaj pa je vladala temna noč. Mimo Würzburga, Fulde, Göttingena smo rano v jutro dospeli do Hannovera. Ob devetih nas je sprejel Hamburg.

Obsojen vlomilec v Dobropoljsko zadrugo

Novo mesto, 10. jul.

Mali kazenski senat okrož. sodišča v Novem mestu je te dni sodil 23 letnega Alojzija Babiča iz Podgore pri Vidmu v Dobropoljsko zadrugo zaradi večkratne tatvine. Letos 13. maja ponoči ga je zasačil pri tatinskem »rokodelstvu« v trgovini kmetijske družbe v Vidmu trg. pomočnik Drobnič Jože. Ker so se v tej trgovini vršile tatvine neprestano že od leta 1932. naprej in se je sum že skoraj obračal na Drobniča, in še na nekake drugega njegovega tovariša, je pričel Drobnič zadnje čase bolj paziti na tatu. Nekajkrat mu je celo nastavljal nekaj denarja, ki je vselej zginil. Drobnič je oprezoval tudi to noč okoli trgovine in kmalu opazil glavna trgovinska vrata odprta, v trgovini pa Babiča, ki se je pravkar zalagal z blagom.

1000 poljedelskih delavcev na Francosko

Slov. Krajina, 11. julija.

Borza dela v Murski Soboti je tudi letos ugodno posredovala za sezonsko delo v Franciji in tuzemstvu. V Francijo je odšlo letos nekaj nad 1000 delavcev in delavk. Tako, da je zdaj v Franciji nad 4000 naših ljudi. Zasluge je tam še dokaj dober. Pred kratkim je borza dela razglasila, da sprejme večje število ženskih delavk, ki so pripravljene potovati tja na svoje stroške.

— Vsaka dama ima ugodno priliko kupiti do 15. julija slamnik z 20% popusta. Salon Anita, Ljubljana, Krekov trg 10.

zacij, zaupniki posameznih oddelkov v tovarni, dr. Obersnel ter okrajni načelnik dr. Vrečar iz Radovljice. Pogajanja se še vrše.

Stroški za kriminal

Ljubljana, 11. julija.

Suhoparne številke o izdatkih, ki jih je Slovenija izdala za kriminalne zadeve v kazenskem postopanju in vzdrževanje jetnikov v času od 1. aprila 1933 do 31. marca 1934, pač mnogo povedo, kako se giblje v naših krajih kriminalnost od leta do leta. Ljubljana sama je v tem času izdala za prehrano jetnikov čedno vsoto 306.547 Din. Skupaj za prihrane, izvednine (honorarji za izvedence) in komisije všteti jetniško prehrano pa je Ljubljana potrošila 810.780 Din.

Vsa sodišča v Sloveniji z vsemi kaznilnicami vred so od 1. aprila 1933 do 31. marca 1934 izdala za jetniško prehrano 1.453.286 Din. S to prehrano vred in za razne prihrane, izvednine in komisije v kazenskih zadevah pa je bilo v tem času izdanih 2.507.205 Din. Pač čedna vsota, izdana za kriminal!

Ljubljanske vesti:

Sličica iz ljubljanske trgovine

Ko so ljubljanski trgovci na svojem zadnjem običnem zboru sklenili, da bodo v poletnem času odpirali trgovine šele ob 3 popoldne, da bodo imeli nameščenci dovolj počitka, pa sami tudi dalši opoldanski odmor, se ni zoper to nihče oglasil. Ko pa je bilo razglašeno, da je ta sklep stopil v veljavo, pa se je našlo nekaj obžalovanja vrednih slučajev, da nekateri trgovci tega sklepa enostavno niso priznali in da so odpirali kakor ponavadi.

Ti slučaj nesocialnosti med ljubljanskim trgovstvom so bili sicer osamljeni, toda zaradi njih se je zanesel nered v trgovske vrste in sedaj odpiranje popoldne ni več tako enotno, kakor je bilo predvremeni. So nekateri gospodje, ki pravijo, da bodo sicer odpirali ob 3 popoldne, če jih oblast prisili, osebe pa bo moralo vseeno na delo že ob 2. Drugi zopet je menda dejal: »Če bom moral odpirati ob 3, bom pa znižal plače osebam.« To so tako nesocialne težnje, da se nam jih ne zdi niti vredno ožigovati. Zato pozivljamo vse kupujoče občinstvo, naj ne hodi kupovati nobenih predmetov popoldne med 2. in 3. uro ter naj preloži svoje nakupe na čas po 3. uri, da tako pomaga trgovskemu nameščenstvu in vsemu osebu v borbi za podaljšanje opoldanskega počitka. Sicer pa ta apel ni posebno potreben, ker je itak število kupcev v popoldanski uri od 2. do 3. ure tako majhno.

Poljski konzulat v Ljubljani

Ljubljana, 12. julija 1935.

Ministrstvo za zunanje zadeve Poljske republike je z aktom od 6. maja 1935 št. B. Pers. 428-9 imenovalo našega uglednega kulturnega delavca, spomeniškega konservatorja dr. Franceta Steleta za častnega konzula Poljske republike v Ljubljani. Novi poljski častni konzulat v Ljubljani bo začel poslovati, brž ko od jugoslovanske vlade dobi potrebne »exequatur«.

Ko našemu rojaku dr. Francetu Steletu od srca čestitamo ob tem imenovanju, ki je obenem odlično priznanje njegovega znanstvenega delovanja od strani Poljske, izražamo obenem svoje globoko veselje, da je s tem imenovanjem uresničena stara želja Slovencev, ki so že vso povojno dobo želeli, da bi slovanska Poljska v glavnem mestu Slovenije imela svoj konzulat. Že od nekdaj so Poljake in Slovence vezali ozki kulturni stiki, kateri se bodo po tem imenovanju še poglobili. Saj imenovanje samo dokazuje, da si Poljska želi v prvi vrsti kulturnih stikov s Slovenci, sicer ne bi bila imenovala tako odličnega kulturnega delavca za to častno in važno mesto.

*

Sv. maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vojneje zavarovalnice ob 4.15, pred odhodom gorenjskega turističnega vlaka.

● Karmelska Mati božja na Selu. V torek 16. julija, na praznik Karmelske Matere božje, bo v cerkvi karmeličank na Selu ob 5. prvi sv. maša; ob 6. in nato še več tihih sv. maš; ob pol 8. slovesna sv. maša. Ob 4. pop. pridiga in pete litanije z blagoslovom. 15. in 16. julija bo od pol 5. pop. do pol 7. izpostavljen Najsvetejši. V ponedeljek, 15. julija, bo med tem časom prilika za sv. spoved. Na praznik Karmelske Matere božje se v karmelski cerkvi zadobe odpusti kakor v porcijunkoli.

● Nova maša v križankah. Jutri ob 10. bo slovesna nova maša, katero daruje g. p. Vincencij Bevk iz nemškega viteškega reda. Pevski zbor bo izvajal »Novomašnik bod pozdravljen«, zložil Gr. Rihar. »Veni sanete Spiritus« zl. M. Brosig. Pri maši instrumentalna »Missa Inubilate Deus«, zl. Rud. Wagner. Graduale »Protector noster aspice Deus«, zl. Griesbacher; po ofert.: »Domine in auxilium meum«, zl. Foerster za sopran solo, gosli in orgle.

Zanimivo je bilo sprehajati se te dni po Ljubljani takole od 2-3 popoldne. Sicer prazne ulice, tudi v središču mesta, kjer je več trgovin, posebno pa iste branže, so imele kaj nerazumno sliho. Pa smo opazili pred trgovino sprehajati se gospoda šefa, nikjer pa nismo videli uslužbencev. Kar naenkrat se pojavi za ogled njegov konkurent, ki gre lepo počasi smejejo se proti trgovini in začenja lepo odpirati. Komaj je dobro ključ v ključavnicu, že se odpira tudi druga trgovina in kar naenkrat pride izza kakšnega ogla nameščenci obeh gospodov in se lepo podajo v trgovino, doslej pa so morali čakati neke v senci, katero edino jim menda še privoščijo opoldne, kaj drugega več pa Bog ne daj! To se lepo ponavlja tudi drugi dan, samo s to razliko, da pride ena trgovca prej ko drugi itd. Potem pa solidarno s svojim osebjem čakajo na kupce, katerih ni od nikoder v tem času, ter se dolgočasijo ali pa priganjajo ljudi k delu. Nismo zapisali teh besed iz norčavosti, ampak da pred očmi javnosti, kako malenkostno je tako postopanje in ni vredno, da se izvaja. Saj to ne more vzbuđiti resnega pri resnih ljudeh, ki vendar niso tako prežeti z mamoniškim duhom (kateremu pravijo, da je »Dienst am Kunden«), ampak razumejo socialne težnje svojih nameščenecv in tudi sebi privoščijo potreben počitek.

Po maši: »Te Deum« zl. p. H. Sattner. »Tantum ergo« zl. dr. Fr. Kimovec.

● Izredni občni zbor društva »Dele in eksistenc«, ki bi se moral vršiti v nedeljo dne 14. t. m., se iz tehničnih razlogov preloži na nedoločen čas. Članstvu bo po časopisu pravočasno objavljen dan in ura izrednega občnega zbora.

● Izlet z motornim čolnom po Ljubljani. V nedeljo 14. t. m. priredi Mornarska sekcija JS v Ljubljani izlet z motornim čolnom v Preserje. Odhod iz Ljubljane ob 7 zjutraj, povratek ob 6 zvečer. Pohitite s prijavitelji, kajti za 10 dinarjev bo poskrbljeno za godbo, zabavo, kopanje in izlet na Zalostno goro, seveda v omejenem številu. Prijave sprejema pisarna JS, Tyrševa 1a-IV.

● Solnečne strehe in zasloni. Mestno poglavarstvo in Uprava policije v Ljubljani opazata, da so zasloni in strehe, ki varujejo izložbe pred solnecem, marsikje nameščeni preniško, tako da ovirajo promet na hodnikih po mestu. Pogosto segajo višje krila teh solnčnih streh tako nizko, da se pešci zadržujejo ob nje obojnost, s čim jim morajo izogibati na cestah. Zgoraj imenovani oblastvi opozarjate lastnike trgovin in izložb na določila § 47 mestnega cestnega reda, ki določa: »Solnečni zasloni in strehe se morajo napraviti tako, da so najmanj 2,50 m visoko nad hodnikom. Pri že obstoječih (to se pravi pred 14. junijem 1933 nameščenih solnčnih strehah) se dopušča višina najmanj 2,20 m nad hodnikom. Ne smejo imeti visečih kril izpod te višine, niti biti z nobeno stvarjo pritrjena na tla. V nobenem primeru ne smejo segati čez rob hodnika ali pešpota.« Mestno poglavarstvo in Uprava policije pozivljata prizadete lastnike izložb, da najkasneje do 15. avgusta t. l. prilagodijo svoje solnečne strehe pravkar citiranim zakonitim določilom. Onim, ki tega ne bi storili do navedenega roka, bo morala Uprava policije v Ljubljani naložiti globe, poleg tega pa bo dala urediti solnečne strehe v smislu zakonitih predpisov na stroške zamudnikov.

● Nočna služba imajo lekarne: mr. Levstek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komolar, Vič.

● Kino Kodeljevo igra danes ob 20.30 in jutri »Veliko kletko«.

● Jadralna šola aerokluba prične v torek dne 16. t. m. v Novi vasi. Pozivamo vse člane jadralnih skupin, da takoj vložijo prošnje za sprejem v šolo v tajništvo kluba, Gradisce 7. Ljubljana. Tam se dobi tudi potrebne formulare in poljsnila.

vzgledu Mlade Nemčije — imenuje Levstika in Jenka, med idealističnimi realisti Gregorčiča in Aškercera ter med modernimi Zupančiča. Pri označbi povojne dobe pa se ne ozira na posamezne pesnike. Na kraju uvoda poda bibliografijo o prevodih jugoslovanskih pesni pri posameznih narodih (n. pr. Brežnik, Slovenska književnost v angleščini, Strani Pregled 1927) ter naslove jugoslovanskih antologij v raznih tujih jezikih: v nemščini (med njimi prevode, ki so jih priredili iz slovenske književnosti G. Krek, Andrejka, Funtek, L. Novy, Samhaber in dr.), v angleščini, francosčini, grščini, madžarščini, italijanščini (L. Kušar, Cronia...), poljščini, ruščini, češčini (Babler) in v esperantu. Med drugim omenja v uvodu tudi Steletovo knjigo Monumenta artis slovenice.

Antologija sama je razdeljena v dva glavna dela: XIX. in XX. stoletje; devetnajsto zopet na dve polovici. Po motu iz Njegoša in Sančiča začne izbor z Vodnikovim »Hirpoc«, »Mojim spomenikom« ter Prešernovim »Sonetnim vencem« (V in XV), o katerem pravi, da je njegov »chef d'oeuvre«, »katero moremo smatrati za tip te vrste, ter sonetom »Vrbac«. V bibliografski opombi omenja urednik prevode iz Prešerna v tuje jezike. — Ker pa že hočem v tem referatu prikazati v glavnem samo na opis slovenske poezije v tej antologiji, se ne bom oziral na ureditve srbsko-hrvatskega dela. V drugi polovici XIX. stoletja je zastopan Lovstik s pesnjajo »Pred milinom«, Simon Jenko, »Slovenski Heinec«, s pesmima »Slovenska zgodovina« in »Po moji smrti«, Simon Gregorčič z odo »Sočič« »Albino« »Pobem« in s pripombo, da je njegove filozofske pesmi sovražno napadal »kier«, izgubil je pogum in končal v prigodni, didaktični in neosebni poeziji. Zadnji v tem delu je Aškerc, ki ni srečno izbran z balado »O sv. Martinu« in »Napoleonovim večerom«.

Dvajseto stoletje je razdeljeno na tri dele. V prvem so izmed Slovencev Anton Medved (Zakaj si tako...), Matejček-Vojanov

Mariborske vesti:

Odpri srce, odpri roke...

Povsod in v vseh časih so dobra srca podpirala reveže in druge, pomoči potrebne ljudi. Tudi v današnjih težkih časih dobrodelnost lepo cvete. Mnogokrat pa čujemo priložbo: »Saj bi rad dal, ko bi vedel, da bo podpora res pravilno uporabljena.« Zato je potrebno, da vlada tudi v dobrodelnosti nek sistem, tudi dobrodelnost mora biti organizirana. Saj nas uči cerkvena zgodovina, da so že prvi kristjani gledali na to, koga so podpirali.

V današnjih časih delijo poleg posameznikov podporo predvsem občinski socijalno-politični uradi ter razne privatne dobrodelne ustanove. V Mariboru imamo že nekaj časa Karitativno zvezo, kot centralno dobrodelnih ustanov za lavantinsko škofijo. Karitativna zveza ima namen, da dvigne in pospešuje dobrodelnost. Zato bo poizkušala v mestu Mariboru dvigniti dobrodelnost na ta način, da bo

prodajala bloke, ki jih bodo nudile po hišah popolnoma zanesljive in neoporečne osebe. Listki bodo po 1 Din, po 50 in 25 par. Premoženje mešane prošnje, da vzamejo mesečne bloke. Vasko naj da nato revežem, ki prosijo darov ter podpore namesto denarja tak listek. Reveži bodo prišli nato s temi listki le k Karitativni zvezi, ki ne bo takoj izplačala protivrednosti za te listke, ampak se bo najpreje informirala na merodajnem in pristojnem mestu, kdo je ta ali ona oseba, ki je prinesla listke v vnovčenje. V večini slučajev nato Karitativna zveza ne bo izplačala denarja, ampak bo dala nakaznice za živila ali obleko. S tem bo mogoče preprečiti vse zlorabe, omejilo pa se bo gotovo tudi beračenje.

Zato prosí odbor Karitativne zveze vse meščane, da njeno akcijo dobrohotno podpirajo, ker je njen namen plemeniti, a je istočasno tudi koristen.

□ 20 letnico duhovniškega posvečenja so praznovali te dni duhovniki lavantinske škofije, novomašniki iz leta 1915. Za proslavo so si izbrali lepo jarensko laro, kjer so imeli zjutraj službo božjo, daroval pa jo je tovariš in prijatelj stolni katehet mariborski domačin Avgust Šparl. Jubilanti so bili nato gostje domačega župnika duhovnega svetnika in dekana Jos. Čičeka. Popoldne pa so se zbrali na domu tovariša Avg. Šparla, kjer jim je v prijetnih spominih na dobo zadnjih 20 let čas le prehitro potekel. Od 14 tedanjih novomašnikov živijo še vsi in se jih je zbralo na obletnico v Jarenini 11.

□ Borza dela za inteligentne poklice, Maribor-Grad.

□ Nesreča mladega izseljenca. Med izseljenci iz Francije, ki so letos prišli na evharistični kongres ter so se v četrtki povrnili iz Maribora nazaj v tujino, je bil tudi 11 letni Rudolf Lešar iz Merlebacha v Alzaciji-Loreni. Mladega Rudolfa je v četrtek popoldne zadela v Mariboru huda nezgoda. Udarila ga je močganska kap ter je ohromel na polovici telesa. Skrajša so ga hoteli prepeljati v mariborsko bolnišnico ter ga tukaj zdraviti, na prišle prošnje njegove matere pa je mestni zdravstveni svetnik dr. Alfonz Wankmüller odredil, da se lahko mali bolnik pelje z materjo v tujino. Pod njegovim vodstvom so mariborski reševalci prepeljali bolnika na kolodvor ter mu priredili ležišče v prvem razredu posebnega vlaka, s katerim se je skupno z drugimi izseljenci odpeljal iz domovine.

□ Maša zadušnice za padle koroške Slovence pri Sv. Urbanu. — Pevsko društvo »Poštni rogi« in »Klub koroških Slovencev« se udeležita pri lepem vremenu maše zadušnice za padle koroške Slovence, ki bo v nedeljo 14. t. m. ob 10 pri Sv. Urbanu. Zbirališče od 6 do pol 7 na Glavnem trgu in na križišču Koroščeve in Vrbanove ulice (pred gostilno Kosič). Obe društvi vabita svoje člane in prijatelje ter ljubitelje Koroške sploh, da se maše zadušnice udeležijo v čim večjem številu.

□ Godbeno društvo »Danica« priredi 21. julija izlet v Ljutomer. Prijave in informacije se dobijo v trafiki A. Golež, Aleksandrova 41. Vabimo vse člane in prijatelje k polnoštevilni udeležbi.

□ Kdo bo plačeval pogrebe revežev. Zanimivo pravno vprašanje je načela mariborska občina glede pogrebniških stroškov za reveže, ki umirajo na njenem področju. Zaradi bolnišnice, kaznilnice in drugih takih zavodov, ki se nahajajo v Mariboru, so ti stroški prav znatni. Tozadevni zakon ni prav jasen in na to se sedaj opira občina, ki zahteva, da bi prevzele pogrebne stroške domovinske občine revežev.

□ Nov bazen za gretje vode na otoku. Kakor smo že poročali, polnijo sedaj bazene v kopališču iz studencev. Kristalnočista studenčnica ima samo eno bipo — premrzla je. Tudi temu se bo sedaj odpravilo na ta način, da bodo izkopali zadaj za filtrsko napravo velik bazen za 2000 kub. metrov vode, v katerega bodo studenčnico črpali ter pustili, da se na solcu ogreje in jo šele nato napelji v bazene. To bo potrebno zlasti zaradi plavalnih te-

kem za državno prvenstvo. Plavalni klubi iz Dalmacije so namreč zahtevali, da mora imeti voda pri tekmah primerno temperaturo, ki ne bo pod 20 stopinjami.

□ Obisk izseljencev v Mariboru je odmeval v tujaknjem lokalnem časopisu samo v obliki kratke štirivrstne notice o naših rudarjih, ki gredo v tujino. Takega omalovaževanja si naši izseljenci pač ne zaslužijo!

□ Stavka v »Kovini« končana. V »Kovini« se je dosegel začasn sporazum med vodstvom in delavstvom ter se je obrat v tovarni včeraj zopet pričel v polnem obsegu.

□ Prvo vest o veličastnem evharističnem kongresu v Ljubljani je »Mariborski večernik« prinesel v svoji četrtkovni številki. V kratki notici poroča o žeparjih na evharističnem kongresu!

□ Poročila sta se v frančiškanski bazički inž. Zdenko Počkar iz Učinja in gdč. Melita Pirčeva, supletinja realne gimnazije in hčerka pokojnega ravnatelja mariborskega učiteljskega. Bilo srečno!

□ Vrtarska razstava na Mariborskem tednu. Mariborsko vrtarstvo je bilo že pred vojno visoko razvito ter so prihajali mariborski vrtarji s svojimi pridelki na velike svetovne trge. Po vojni se je mariborsko vrtarstvo še dvignilo, kar dokazuje vsakoletne vrtarske razstave na Mariborskem tednu. Letos bo na IV. Mariborskem tednu vrtarske razstava izpopolnjena, ker bo poleg agilnih zasebnih podjetij razstavilo tudi Mestno olepševalno društvo.

□ Na boksarskem nastopu, ki bo drevi na verandi pivovarne, SK Maraton ne nastopi, ker so člani zadržani zaradi službe.

□ Združenje gostilniških podjetij v Mariboru poziva vse svoje članstvo, da se udeležijo pogreba gospe Majer Ivanke, soproge tovariša restavraterja Toma Majerja, ki se vrši v soboto, dne 13. t. m. ob četrti na 17 na Pobrežju. Zbirališče na kopalnišču. — Uprava.

Ptuj

Nezgoda. Hudo se je ponesrečila 22letna Greta Nikola, vlagalka v tiskarni Blanke v Ptuj. Pri delu je dobila levo roko v tiskarski stroj, ki ji je kost na levem palcu zdrobil in ji popolnoma zmečkal vse zapestje. Nesrečnica se zdravi v ptujski bolnišnici.

Uradne ure pri okrajnem sodišču. Za čas sodnih počitnic, to je do 15. avgusta so pri tujaknjem okrajnem sodišču nedeljene uradne ure od 7 do pol 14. Vložišče je odprto ob delavnikih od 7 do pol 13, ob nedeljah in praznikih pa od 9 do 11.

Sejem za prašiče v Ptuj v sredo dne 10. t. m. je bil radi hude vročine in obilnega poljskega dela slabo založen, kupčija pa je bila še slabša. Prignali so 110 ščetinarjev, od teh so prodali komaj 35 komadov. Povprečne cene so bile naslednje: pršutarji 4.50 do 5.50 Din, plemene 4 do 5 Din, debelih sploh ni bilo; prašci stari 6 do 12 tednov so se prodajali po kakovosti od 30 do 70 Din komad.

Kulturni obzornik

Francoska antologija jugoslovanske poezije

Knjigarna Delagrave v Parizu, Rue Soufflot 15, je izdala v priročni obliki in 392 strani obsegujočo antologijo jugoslovanskih pesnikov XIX. in XX. stoletja (Anthologie de la Poésie Yougoslave des XIXe et XXe siècles). Uvod in biografije opazke je napisal profesor belgajske univerze Miodrag Ibrovace, ki jo je tudi uredil in prevedel večino pesmi s svojo, zdaj že pokojno ženo go. Savko, kateri je celotna knjiga tudi posvečena. Poleg teh dveh so sodelovali pri antologiji med drugimi tudi znani francoski prijatelji Jugoslovancev Lebesgue ter izmed Slovencev prof. Ante Debeljak (6 pesmi), prof. St. Škerlj in Tono Vodnik, ki sta urednika dajala informacije.

V predgovoru poudari prof. Ibrovace estetski princip, ki ga je vodil pri izbori pesmi, ter deloma tudi historični, ki je prišel v obzir pri takih pesmi, ki se nanašajo na Francijo, kot na pr. pri V. Vodnikovih »Iliriji« ali Aškercem »Napoleonovim večerom«. Obenem pa se tudi opraviči, zakaj so vse pesmi prevedene brez rim, razen ene: Murnovih »Vlavo«, namreč, da je prevod točen in da ne zaide v banalnost. Obdržal pa je povsod kolikor mogoče isti ritem in melodijo. V uvodu je na devetnajstih straneh urednik orisal celotni razvoj jugoslovanskih književnosti: od srednjeveške cerkvene književnosti do dubrovniške renesanse in slovenske reformacije (Primož Trubar — »Ce Luther slovenec«, protireformacija, XVIII. vek (Pohl, Linhart), do ilirizma in enotnega slovenskega pravopisa (Vraz, Vodnik, Prešeren, Bleiweis). Te dobe so postavile temelj pesnikom, ki jih predstavlja v antologiji. Med romantičnimi omenja trojezvezje Njegoša, Mažuraniča in Prešerna »proprement échantillon une partie — serbe, croate, slovène — de la nation«. Med nacionalnimi pesniki — po

— »vojak-poet« — (Rdeče rože, Grobovi), Ivan Cankar (Heleini), z bogato bibliografijo tujojezčnih razprav, Dragotin Kette »meteor na slovenskem nebu« (V gozd je šel), Oton Zupančič »prvak slovenskih sodobnih poetov«, ki ima tudi v vsej antologiji najdaljšo bio- in bibliografijo, je zastopan s sledečimi pesnimi: »Jezero«, »Tibo, brez besede«, »Vizijac«, »Grobovi tuljoci«, »Kuj me...«, »Pesem željnarjev«, »Otroci moljtor«. Murn-Aleksandrov, tretji od četvorice modernec je zastopan samo s pesnijo »Vlavo«, ki je edina v vsej zbirki, kot že omenjeno, prevedena s temnimi rimami »one« (Debeljak A.). Slovensko moderno zaključuje Peterlin-Petruska (Poletje in Zbogom) ter Golar (Svatba na poljani, Plamenčeva roža). — Drugo generacijo tega stol. predstavljajo od Slovencev Alojzij Gradnik (Pisma — II, IV, V, VII, Zadnja pot), Golia (Mati Božja na polju in Marche funèbre), A. Debeljak (Na jezeru, Dvanajst gavranov), Stanko Majcen (Njegov grob) ter Franc Albreht (Veter). Zadnji pesniški rod pa prikazujejo sledeči slovenski zastopniki: Joža Lovrenčič, »začetnik ekspresionizma v slovenski poeziji, ki je zamenjal tradicionalno obliko s prostim verzom« (Tihomilje), Igo Gruden (Sanjam), Tone Seliskar (Cvetloča kaktaja), Miran Jare »eden najboljših slovenskih ekspresionistov« (Tri breze), Anton Vodnik — »katero pesniško zbirke so zrcalo religioznega in erotičnega nemira in je pesnik, ki zaupa igri ritma in metafor svojo osebnost, hoteč jo osvoboditi slučajnosti in realnosti« (Samota); Joža Poganič, »glavni urednik revije za mladino« (>V tujini«), Franc Vodnik, religiozni pesnik z »znaki naturalističnega mističizma« (Borivec z Bogom), Srečko Kosovel, »najnadarjenejši svoje generacije, ki je nameraval izdajati slovensko revijo za Francoze« (Ekstaza smrti) ter Mile Klopčič (V nedeljo popoldan). — Z njim se tudi zaključuje antologija.

Tako sem pregledal slovenske pesnike po vrsti kot so zastopani v tej najnovejši antologiji, ki bi jih predstavila, vključene z razvojem vse jugoslovanske poezije, francoskemu narodu in po

njem vsemu svetu. Želeli bi še marsikomu, da bi bil zastopan vsaj z eno pesnijo mesto koga drugega! Želeli bi, da bi bil Prešeren predstavljen s močnejšimi pesnimi; privoščili bi Murnu morda več prostora, ki ga vsakokrat zasluži v primeri s Petrusko, ali Golarjem ali Goljo... Skoda, da ni v njej Vodučka in Kocbeka ali Faturja, ki vsi zelo odgovarjajo francoskemu poetičnemu duhu ter bi jim bili tako blizu. Toda pustimo zdaj ta domnevanja o napakah, ki se bodo pri eventualni drugi izdaji morale popraviti. Tudi nisem primerjal prevode z izvirniki, ter se ne čutim polikane, da sodim o vrednosti in točnosti prevodov. Zdi se mi pa, da pesem, oropana vezane besede, rim, more vplivati kot suh cvet. Naj bo kakorkoli, za sedaj moramo priznati, da je nas ta antologija v primeri s srbsko-hrvatsko poezijo dobro in pošteno predstavila (od 108 pesnikov je 17 slovenskih: točno 1/6!). Iz nje more dobiti vsak tuj bravec dober pregled o vsej jugoslovanski poeziji, katero — žal — v tem podlistku nisem mogel opisati, kakor bi bil rad in bi bil dolžan srbsko-hrvatskemu delu. S to lično knjižico so prireditelji odprli pot naši pesmi v široki evropski svet in želeli bi bilo, da bi kdo zasledoval odmeve te pesmi v tujem tisku in jih nam sporočil. Po teh bomo namreč cenili uspeh prevodov knjige. Omenjam pri tej priliki tudi važno malenkost, da je urednik pri vseh slovenskih pesnikih, ki so se rodili izza sedanjih mej, opozoril, da so po vojni pripadli njihovi rojstni krajši Italiji (pri Gregorčiču, Ketteju, Gradniku, Kosovelu, Lovrenčiču, Grudnu itd.), kar utegne biti važno.

Prof. Ibrovace in pokojna gospa, sta s pomočjo že omenjenih storila veliko kulturno in domavinsko delo, ki ne bo nikoli pozabljeno. Temelj je podan, zdaj gre samo za izpopolnitev, ki naj se pri drugih izdajah vrši v tem smislu, da se prevod po mogočnosti priredi v rimah s poetično ambeljo, ter da se izpopolnjujejo vrste pesnikov z novimi imeni in novimi rodovi.

Zahteve učiteljev iz Slovenije

Resolucija sprejeta na učiteljskem zborovanju

Ljubljana, 12. julija.

Učiteljski zbor, ki je danes nadaljevala V. glavna skupščina slovenskega učiteljstva. Del nadaljevanja skupščine pa je bilo že sinoči ob 8. Pred plenumom skupščine je sinoči podal svoje poročilo gospodarski odsek, ki je predložil potrditev obračuna in proračuna. Oboje je bilo sprejeto. Zaradi gospodarskega razmerja je bilo sklenjeno, da bo izhajal »Popotnik« v skrajni obliki, in sicer samo v petih dvojnih številkah na leto. Zaradi tega sklepa so nekateri prijatelji »Popotnika« glasovali proti proračunu. V imenu gospodarskega odseka je poročal šolski upravitelj Ivanjšič od Sv. Jurija ob Ščavnici, ki je poročal tudi za nadzorni odbor in predlagal zaupnico odboru. Sklenjeno je bilo dalje, da se zaradi še vedno slabih gospodarskih razmer članstva članarina ne poviša.

Pri današnji dopoldanski skupščini je najprej predaval prof. Gustav Silih iz Maribora o reformi učiteljske izobrazbe. Profesor Silih je svoje predavanje, ki so mu delegatje sledili s polnim zanimanjem, ponazoril tudi z nekakšnimi diagrami. Soporotilo je imel učitelj Josip Dovgan. O tem zanimivem predmetu se je razvnela živahna debata, h kateri so mnogi delegatje sprožili zanimive misli. Predvsem so obravnavali vprašanje praktičnega učiteljskega izpita in reforme glede izobrazbe učiteljskega naraščanja.

Sledila so poročila odsekov. V imenu tiskovnega odseka je poročal Oskar Hudales, ki je povdarjal, da Mladinska matica zadovoljivo izpolnjuje svoje naloge, zaenkrat pa ne more znižati naročnine. Odsek je odklonil predlog, da bi se »Učiteljski tovariš« spremenil v nekakšno revijo, temveč je bilo sklenjeno, da se bo še z večjim zanimanjem pečal s stanovskimi vprašanji. Učiteljstvo se bo tudi trudilo, da pozanima za svoj stan večje dnevnike Ljubljane, Belgrada in Zagreba.

V imenu stanovsko-političnega odseka je predsednica gđ. Završanova navajala mnogo tehtnih zahtev učiteljstva, ki pa so obsežene v resoluciji.

Ob 2 popoldne se je skupščina nadaljevala. Po poročilih raznih odsekov in po tem, ko je skupščina sprejela zaupnico upravi, je bila sprejeta resolucija, ki v glavnem navaja naslednje zahteve učiteljstva:

Resolucija

Zidanje novih šol je prenehalo in zato učiteljstvo prosi, naj bi se vsa pozornost odločujočih posvetila zidanju potrebnih šolskih zgradb. Pomagata naj banovina in država.

Monopol na šolske zvezke naj se ukine. Razpis za nove učne knjige na narodnih šolah ne vpoštevaj učnih načel na teh šolah in zato naj prosvetno ministrstvo izvajanja razpisa odloži. Novi učni načrt, ki stoji v jeseni v veljavo, je že pokazal svoje hibe in zato naj se tudi izvajanje tega načrta odloži.

Šolstvo naj se popolnoma loči od politične uprave. Učiteljstvo zahteva reformo učiteljske izobrazbe, se izreka za njeno poglobitev in zahteva popolno akademsko izobrazbo, ki naj jo zato dobi na dvestletnih pedagoških akademijah. Potrebna je reforma o učiteljskih praktičnih izpitih.

Učiteljstvo z idealizmom deluje tudi zunaj šole, zaradi tega pa ne sme trpeti učiteljevo delo v šoli. Takoj se morajo razpisati službena mesta, ki so na šolah na razpolago. Brez razpisa se nobeno mesto ne sme oddati.

Učiteljstvo pričakuje, da bo ministrstvo pravočasno popravilo nepravilne premestitve in odpuste učiteljev iz službe. Resolucija dalje govori o potrebi revidiranja disciplinskih predpisov, o vprašanju draginskih doklad, zlasti poročenih učiteljev in o drugih pravnih in materialnih izgubah učiteljstva.

ne sluha, pa je v enem letu naše vrle fante tako organiziral in izučil, da je naša godba že igrala pri procesijah na evharističnem kongresu v Ljubljani. Godba in pevsko društvo štejeta 30 moških, ki se jim bo gotovo pridružilo najmanj še toliko izletnikov, tako da bo na Polževem zopet veselo, ko se bo razlegalo daleč naokrog petje in ko bo igrala naša godba.

Divji prešič pri Višnji gori. Višnja gora 12. jul.: V letovišču bivše občine Draga so se pojavili zopet trije divji prešiči. Danes je odšel na lov za srnjaki svak lovskega zakupnika Potokarja, Znidarske Leopold ml. iz Peščenika pri Višnji gori. Nepriznavač je zagledal pred seboj tri divje prešiče. Presenečeni lovec je ustrelil s kroglo in pogodil enega divjega prešiča naravnost v glavo. Druga dva prešiča sta pobegnila. Vriska je mladi lovec ustreljenega prešiča prinesel domov. Očiščena žival je tehtala 35 kg.

— Nesreča na cesti. Alojzij Podražaj, bivši zadnji župan Kriške vasi, se je vozil s kolodvora Stična proti domu. Pri Tičku se mu je prevrnil voz ter je mož dobil hude poškodbe na glavi. Dr. Fedran mu je nudil prvo pomoč.

— Cesta na Polzevo. Dne 10. julija je bil generalni pregled bodoče ceste na Polzevo. Z delom se bo takoj začelo.

— Planinci vlnjudo vabljani na goro Liso, kjer obhaja Posavska podružnica SPD Zidani most, kakor vsako leto, obletnico otvoritve koče. Ob pol 11 bo sv. maša. Po sv. maši prosta zabava.

RONAY

Kr. DVORNI FOTOGRAF iz BELGRADA izdeluje UMETNIŠKE PORTRETE od 1. jul. do 1. sept. NA BLEDU, vila »Sosnovka«

— Finančni stražniki pazijo na tobačne rastline. Iz Hercegovine poročajo, da so finančni stražniki že več dni postavljeni v nekatere tamkajšnje okraje, kjer bodo ostali do oddaje tobaka. Vsak finančni stražnik nadzoruje okoli 60 kmetov. Finančni stražniki poučujejo kmete o postopanju in ravnanju s tobakom, kakor to določa zakon o drž. monopolih. Pričetkom tega meseca so stražniki pričeli prešteti tobačne rastline ter bodo v kratkem s svojim delom gotovi. Preden se neha šteje rastlin, je prepovedano kmetom odtrgavati evetle in listje brez prisotnosti finančnih stražnikov, temveč jim je samo dovoljeno, da zatro evet toda da ga guste na rastlini. Sadilec tobaka pa se medtem pritožuje, da to škoduje kakovosti tobaka, ker bi morali biti evetle na zgodaj dozorelih rastlinah že odtrgane.

— Uslužbenki davek. »Knjižica uslužbenkega daveka« tiskana na finem, belem papirju, opremljena tudi s predpisanimi rubrikami za lepljenje davčnih znamk: je sedaj založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena je ista: 2 Din za komad. Imenovana knjigarna ima v zalogi tudi vse predpisane tiskovine za plačilo tega daveka: Uslužbenki davek — veliki format (za 32 uslužbenec) cena poli 1.50 Din; uslužbenki davek — mali format (za 12 uslužbenec) cena poli 1 Din; Vplačilni list (za oddajo denarnja davkarji) komad 25 par; Tabela za preračunavanje uslužbenkega daveka (na kartonu) Din 10. — Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani ima v zalogi davčne tiskovine za pridobitno, zgradarino, rentino, prijavo obresti in rent (za denarne zavode), družbeni davek in samski davek.

Primarij dr. Rihard Jug

ne bo ordinal na 15. avgusta 1935.

— Sleparije Josipa Jelena. Včeraj smo poročali o aretiranjem »zanesljivemu« trgovskemu potniku, ki ga je zagrebška policija aretirala na neki zagrebški pošti, ko je ravno dvigal neki denar, poslan na poste restantec in na ime Ivana Pogajnika, za katerega se je slepar izdaljal. Pri podrobnem zaslišanju je slepar, ki je njegovo pravo ime Jože Jelen, priznal, da je izjabil na račun neke zagrebške modne manufakture, neopravičeno predujem od štirih kupcev v Rušah, enega v Hošah in dveh v Zalcu. Slepar je imel ponarejeno štampiljko, znal pa si je preskrbeti tudi neke tiskovine od omenjene modne tvrdke. Slepar je bil izročen sodišču. Policija pa pričakuje, da se bo oglasilo še mnogo drugih strank, katere je Jelen, ki je obrtno izvajal to sleparijo, tudi oglasil za aro in blago.

— Združenje izdelovalcev vencev in vrtnarjev sporoča cenjenim odjemalcem, da so cvetličarne v polnih mesecih ves dan zaprte.

Celje

»Za zdravnika-pripravnik v celjski javni bolnišnici je imenovan g. dr. Vladimir Berglez, ki je že pred časom prakticiral v bolnišnici kot zdravnik-volonter. Zadnji čas se je g. dr. Berglez 1 leto in pol izpopolnjeval na praški kliniki, kjer je bil asistent znamenitega kirurga, prof. g. dr. Jiraska.

»Slabi uspehi na trgovsko nadaljevalni šoli. Na trg. nad. šoli so za šolsko leto 1934-35 izkazani slabi učni uspehi. Od 35 vajencev in vajenk v prvem razredu jih je padlo 10, 1 ima ponavljalni izpit; v drugem razredu je od 33 vajencev in vajenk padlo 13, popravni izpit imajo 4, v tretjem razredu je uspeh nekoliko boljši, od 11 vajencev in vajenk ni padel nobeden, pač pa imajo 3 popravni izpit. Združenje trgovcev za mesto Celje je razpisalo za najboljšje učence tri nagrade po 200 Din, tri po 100 Din in tri po 50 Din. Šolsko leto je bilo za končano z lepo slovesnostjo, ki so se je udeležili profesorski zbor in zastopniki Združenja trgovcev za mesto Celje.

»Obrtna razstava v Celju. Za obrtno razstavo v Celju se vršijo že zadnje tehnične priprave. Posklopje mestne osnovne šole, kjer bo nameščena razstava, je že izpraznjeno, okrog poslopja pa že nastajajo lični paviljoni. Do sedaj se je prijavilo 112 obrtnikov, ki bodo pokazali svoje izdelke.

»Borja dela izkazuje 290 brezposelnih, 66 manj kakor dne 30. junija.

Učitelj in učenec

Kaj je obema enako važno?

čokolada
Union

Veliko gasilsko slanje v Dravljah nad Ljubljano

Takole smo se pogovarjali: »Takoj po kongresu bo pa naš praznik!« Nedelja 14. julija je bila več mesecev naprej določena za proslavo 30 letnice gasilske čete v Dravljah in blagoslovitev moderne avtomotorne brigadne.

Vsa vas je bila na delu, da kolikor mogoče slovesno praznuje ta jubilej. Okrog 40 mlajev jasno priča, kako veliko naklonjenost uživa draveljsko gasilstvo pri vaščanih. Najvišji mlaj je visok 30 m in je zunanji izraz moči, na katero se je povzpela draveljska gasilska četa v 30 letih svojega obstoja.

Pred dobrimi 30 leti so se začeli sestajati na Ahčovem vrtu moške in fantje, da ustanove v Dravljah gasilsko društvo. Izvolili so pripravljalni odbor. Prvi poveljnik društva je bil Ivan Kregar, ki je osnu na svojem mestu do svetovne vojne, v kateri je padel. Podpoveljnik je bil Ivan Brecljnik, tajnik Ivan Skander, blagajnik Anton Cilar. Prvi trobentač je bil seveda Franc Halner, kateremu rog še sedaj najbolje zapeje, prvi plezalec je bil pa krovski mojster Jože Mravlje, ki je dal vse te podatke.

Z izredno pridnostjo in poštovanostjo vsega članstva si je društvo že v 3 letih postavilo svoj dom in kupilo novo brigadno. Z brigadno vred so bile kupljene tudi delovne uniforme s čeladami, paradne uniforme pa so si člani nakupili sami. »Vse ni nič pomagalo,« pripoveduje Jože Mravlje, »povsod smo bili prvi, če je bila vaja, parada ali požar!«

Ta volja in delavnost naših ustanovnikov pa se ni kazala samo v društvenih stvarih, temveč tudi v gospodarstvu. Vsi ustanovitelji so postali dobri gospodarji in obrtniki in so menda prav vsi večkrat bili občinski odborniki. Tudi to je dokaz, da je bilo društvo pod dobrim vodstvom in gotovo je to znatno pripomoglo, da so vsi vaščani tudi sedaj društvu tako naklonjeni.

Po svetovni vojni, v kateri je padlo več članov društva, ni bilo nobenega tako izrazitega voditelja kot je bil padli Ivan Kregar. Zato so se predsedniki večkrat menjali, vendar je šla društvena pot stalno navzgor, ker so ustanovitelji dali društvu pravo pot: laglo in zdrave smernice.

Tako lahko danes Prostovoljna gasilska četa v Dravljah s ponosom gleda nazaj na vso dolgo dobo 30 let. Da bi Dravlje tudi v največji suši ne ostale brez vode, so bili napravljani 4 veliki rezervarji, ki so razporejeni po vasi tako, da nudijo v slučaju požara vodo za vso vas.

Vaščani so vsa leta radi in izdatno podpirali. Tako je četa lahko zbrala potrebna sredstva za nakup avtomobila in motorke, ki jo žene 60 ks močni avtomobilski motor. Karoserijo sta izdelala društvena odbornika Brecljnik Albin in Ivan Tomažič, in sicer zvečer po izvršenem delu. Vse delo sta izvršila brezplačno.

Današnja slovesnost se bo v domačem krogu pričela že zjutraj, ko se bo četa pri jutranji sv. maši spominjala umrlih in v vojni padlih članov. Pri maši bo pel domači gasilski moški zbor.

Popoldanska slovesnost se prične ob 14 s sprejemom zastopnikov oblasti in gasilskih čet pred novo šolo Dravlje-Siška. Udeležba gasilstva bo gotovo velika, ker je proslava združena z župnim izletom gasilske župe Ljubljana-mesto. Ob 15 se bo izvršila blagoslovitev brigadne, ki jo bo opravil provizor g. Mirko Bartol ob asistenci obeh draveljskih gospodov, gg. prof. Sodje in župnika Zugelja. Po blagoslovitvi bo mimohod gasilstva, nato pa v prijetni senci Sojarjevih kolanjev veselica, ki jo bo četa priredila v lastni režiji.

Pridite — pričakujemo vas!

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 13. julija: 12.00 Venčki slagerjev na ploščah. 12.45 poročila, vreme. 13.00 čas, obvestila. 13.15 vesele popevke od blizu in daleč na ploščah. 14.00 vreme, spoved. 18.00 rad. orkester: Haydn: Simfonija št. 5 D-dur. 18.45 Zunanji politični pregled (dr. Jug). 19.10 čas, poročila, vreme, spored, obvestila. 19.30 Nac. ura. 20.00 Pojdimo za Savo, pod Šmarno goro. Pester večer. Sodeluje: Akademski pevski kvintet, Radijski orkester, plošče i dr. 21.30 čas, poročila, spored. 22.00 pojdimo za Savo... (Nadaljevanje). Konec ob 23.

Drugi programi

Sobota, 13. julija. Belgrad: 20.00 Kom. gl. 20.30 Zbogom Mimi, opereta, Venatzky. 23.00 Prenos iz kavarne. — Zagreb: 20.30 operetni večer. 21.30 Igra. 22.15 Kitarski kvartet. — Dunaj: 17.05 Godba na pihala. 19.30 Španska gl. na 2 kitarah. 19.50 vesel večer. — Budimpešta: 20.10 Igra. 22.35 operni ork. — Trst-Milan: 17.05 plesna gl. 20.40 pestra ura. 21.30 sinf. konc. — Rim-Bari: 20.40 Ave Maria, opera. Allegro. 22.20 Plesna gl. — Praga: 19.30 slika iz Hane. 20.10 Voj. godba. 21.10 Iz dunajskih operet. 22.45 šramel. — Bratislava: 19.30 Jazz. — Varšava: 20.10 Pestra ura. 21.30 Španska ork. gl. 22.10 vesela gl. 22.30 Lahka in plesna gl. — Berlin: 20.10 Dve pestri uri. — Vratilava: 20.10 Vesel izlet na deželo.

— Motnje v želodcu in črevesu. Žilpanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude anje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefov« grenčice.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. št. 8, br. 15.485 od 23. V. 1935.

Med izseljence na Holandsko

Krško, 10. julija.

Te dni odhaja v Holandijo kot izseljenčiki duhovnik med tamošnje slovenske izseljence g. pater Hugolin Prah. V petih letih svojega bivanja v Krškem se je izkazal zelo praktičnega dušnega pastirja. Dober katehet, vnet in poljuden pridigar, vosten oskrbnik bolnikov v občinski bolnišnici in če treba tudi čisto v duhu pravega misijonarja, knjigovez, mizar, čebelar itd. Naši izseljenci, ki hrepenijo po domačem duhovniku, se lahko veselijo njegovega prihoda. Gospodu patru samemu pa želimo pri njegovem odhodu mnogo zdravja, uspehov, pa tudi skorajšnjega svidenja v domovini.

Kamila krema očisti kožo močnejše, olajša solzev, lišajev, vnetij i. t. d. in jo ohrani čisto in svežo. V lekarnah, drogerijah, parfumerijah in trgovinah. Glavna zaloga za Ljubljano »Venus« pred pošto.

Koledar

Sobota, 13. julija: Anaklet, papež; Margareta

Novi grobovi

† Gospa Marica Aichholzer. V Beljaku je umrla včeraj gospa Marica Aichholzer, žena šolskega upravitelja. Blagopokojna, ki je postala žrtev svojega materinskega poklica, je nečakinja prevz. škofo ljubljanskega dr. Gregorija Rožmana in sestra pok. Emila Kristofa, gozdarja v Lučah. Pokojnica je bila vzor krščanske žene, blagega srca in splošno zelo priljubljena. Bila je znana tudi v Sloveniji, kjer je vodila več gospodinjstskih tečajev, kakor tudi na Koroskem. Pogreb bo v nedeljo popoldne. Naj počiva v miru! Zalužnim ostalim naše globoko in iskreno sožalje.

† Franc Menecinger. Iz Kamnika poročajo: V petek dopoldne so pokopali v Ljubljani vojaškega referenta pri okrajnem načelstvu v Kamniku g. Franca Menecingerja, ki je po mučni bolezni umrl v vojaški bolnišnici v Ljubljani. Pokojni g. Menecinger je služboval v Kamniku nad 13 let. Bil je blaga duša in izredno vreden in delaven v svoji službi. Prebivalstvu v kamniškem okraju je bil prijateljski svetovalec. Vsi, ki so imeli z njim opravka v vojaških zadevah, ne bodo pozabili njegove izredne uslužnosti in ljubeznivosti. Smrt ga je ugrabila v najlepši moški dobi in hudo prizadela njegovo družino in vse svoje, katerim velja naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Diplomiran absolvent konservatorija v Pragi g. Drago Siljanec, dirigent pevskega društva »Jadrana« v Parizu, je bil diplomiran na najvišjem francoskem glasbenem zavodu »Ecole Normale de Musique« v Parizu. Čestitamo!

— Odlikovanje. Mestno poglavarstvo v Ljubljani je izročilo ob občini v Padovi v Italiji prejšnjo diplomu in srebrno medaljo, s katero je bil odlikovan na razstavi nabožne umetnosti v Padovi l. 1933 akad. slikar in kipar g. Tone Kralj.

— Na drž. konservatoriju v Ljubljani so prejeli ob sklepu šolskega leta 1934-35 diplome o dovršenih študijah naslednji go-

jenci: 1. Srednja šola drž. konservatorija: Demšar Franjo (klarinet), Lubec Roza (violina), Trampuž Marija (klavir). 2. Na visoki šoli, oddelku kompozicije je bil diplomiran Hrovatin Rado. 3. Na pedagoškem-učiteljskem oddelku sta bili diplomirani Ganza Mila in Mahkota Manica, obe v glavnem predmetu petje.

— Napredovanja in premestitve sodniških uradnikov. Za kanceliste X. skupine so napredovali: zvančnica III. skupine Marija Križmaničeva pri okrožnem sodišču v Celju, premeščena v Gor-nji grad; uradniški pripravnik v Višnji gori Dragotin Šavli k okrajnem sodišču v Novem mestu; uradniška pripravnica pri apelacijskem sodišču v Ljubljani Marija Vrtačnikova istotam; uradniška pripravnica pri okrajnem sodišču v Ljubljani Alojzija Jerše istotam; žandarmerijski narednik Jakob Devjak k okrajnemu sodišču v Kočevju; uradniška pripravnica pri okrož. sodišču v Celju Franja Benkočeva za Črnomelj; zvančnica III. skupine Fran Strohsack v Loku k okrajnemu sodišču v Žužemberku; uradniški pripravnik pri okrajnem sodišču v Mariboru Fran Ralec v Sv. Lenart v Slov. gorah; zvančnica III. skupine pri okrajnem sodišču v Mariboru Ivo Celhar za kancelista istotam; uradniški pripravnik v Litiži Benedikt Pečnik za kancelista istotam; uradniška pripravnica v Brezicah Hilda Držajeva za kancelist v Kranjski gori; zvančnica II. Alojz Kozinec v Mokronogu za kancelista istotam; dnevničarka-zvančnica pri okrajnem sodišču v Ljubljani Sabina Pengalova za uradniško pripravnico istotam. Na laetno prošnjo so premeščeni: kancel. oficijal Lozar Fran iz Višnje gore k okrožnemu sodišču v Novo mesto; kancelist Stefan Puschauer iz Sv. Lenarta k okrajnem sodišču v Mariboru; kancelistka Terezija Kronabethvogel iz Škofje Loke k okrajnem sodišču v Mariboru. K okrožnemu sodišču v Mariboru sta premeščena: kanceliski ofic. Stanko Kronabethvogel iz Radovljice in kancelist Anton Hole iz Sv. Lenarta; kancel. ofic. Andrej Zebre iz Litiže v Škofjo Loko; kancelist Zdravko Baumgartner iz Kranjske gore v Radovljico; kancelist Anton Šore iz Ribnice v Ljutomer; kancelist Fran Rigler iz Delnice v Ribnici in kancel. of. Matija Majcen iz Mokronoga v Ormož.

Ostale vesti

— Aljažev klub sporoča, da bo v nedeljo ob 8 zjutraj na Kredarici služba božja, prav tako na Zabreški planini ob 9, na kar se opozarjajo planinci.

— Okrog Afrike je odšel na pot profesor šentvitske gimnazije dr. Ivan Kniflic. 6. julija je s parnikom »Adolf Woermann« odpotoval iz Hamburga in se tjakaj povrne 12. oktobra. Ob-ljubil nam je, da nam bo pošiljal kratke sestavke o tej poti, ki bo gotovo marsikoga zanimala. Prvi tak dopis pričakujemo danes.

— Praznik na Polževem. V nedeljo dne 14. t. m. bomo imeli na Polževem lep praznik. Pevsko društvo in godbeni odsek Prosvetnega društva v Višnji gori priredita pod vodstvom predsednika župnika g. Franca Vidmarja izlet na Polzevo. Naš župnik si neumorno prizadeva organizirati pevsko društvo in godbeni odsek Prosvetnega društva in je dosegel že prav lepe uspehe. Pridno mu pomaga organizat g. Gustl Fabjan, ki je strokovni in tehnični vodja, pa tudi pevovodja. V Višnjo goro je prišel šele pred letom dni, ko o godbi ni bilo ne duha

Tihotapci s premožom

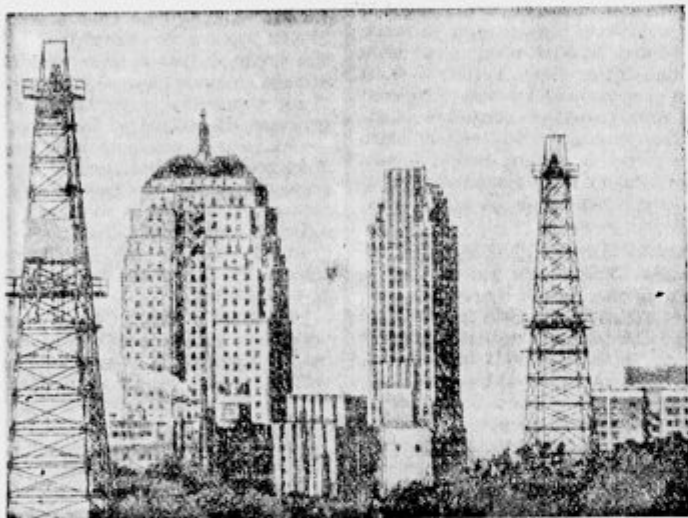
Cvet nove kupčije

V dolinah Pennsilvanije, kjer kopljejo najboljši premog — antracit —, je na tisoče brezposelnih rudarjev. Breda je zavladala med njimi, sredi neizmernih zakladov, ki so jih prej dvigali iz zemlje, so začeli stradati in obupavati. Obup se je spremenil v srd, ko so videli, kako so začeli lastniki rudnikov zapirati rudnike. Rudarji in trgovci so se začeli upirati. V okraju Shamokin, kjer je premogovna družba zaprla vse rudnike, je čez 8000 rudarjev brez slehernega zaslužka. Nekaj so morali začeti. Zbirali so se ob rudnikih po dva, trije, več — in so sklenili, da sami začno kopati premog. — Tako se je začelo tihotapstvo s premogom in dobili so tudi dosi kupcev za ta premog. Seveda ni bilo voz in vagonov in tehtnic za premog. Pa so izračunali, da je dvajset posod (nekakšnih vedr iz cinka) premoga toliko kakor ena tona. — V petih letih se je tihotapstvo z antracitom tako razpaslo, da je nastala nova tihotapska industrija, kjer je zaposlenih 20.000 do 30.000 mož. Mimo teh je še na tisoče prekupčevalcev in voznikov. Na slotine mest in vasi se v odročnih pokrajinah preživlja z utihotapljenim premogom. — Vsi kraji so polni nekakšnih vrtilnih stolpov, kakršne imajo za petrolej. Ti stolpi so iz tramov in brunov, na njih so obesene košare, ki z njimi dvigajo premog iz »laži-rudnikov«. — Tihotapci s premogom so se združili v posebne trgovske zveze, ki imajo veliko »rudnikov«, v globino sežejo jaski po 100 m globoko. Imajo svoje rudarske nadzornike, paznike itd.

Utihotapljeni premog tudi čistijo, in sicer kar na dvoriščih rudarskih hiš. Čudovito je opazovati vse te preproste naprave za izkop, čiščenje, odbiranje, tehtanje in odvažanje premoga, medtem ko leže v rudnikih najmodernejši stroji brez uporabe. — Kupci tega premoga so tudi bivši rudarji, a ne vsi. V samo mesto Njujork so jeseni l. 1934-35 izvozili 2500 ton utihotapljenega premoga. — Pravi

premogarji se seveda hudejejo. Pravijo, da imajo za 15 odstotkov manj odjemalcev. Utihotapljeni premog je seveda tudi cenejši, in sicer za dva dolarja pri toni. Veliko tihotapcev s premogom ima posebne potnike, ki od hiše do hiše ponujajo premog. Seveda oblasti ne držijo rok križem in je bilo že mnogo premogovnih tihotapcev zaprtih. A ljudje zelo pomagajo tihotapcem in tudi že uradne osebe so z njimi v zvezi. Na mitnicah pri tehtanju imajo že posebne listke za tehtanje premoga, ki so ponarejeni in pripravljeni za tihotapce. Za vsajno odškodnino so pripravljeni varati oblasti in tihotapci jim dajo priliko, da navzlic temu dosti zaslužijo. — Tihotapci s premogom so močno organizirani, imajo tudi svoj časopis in v slehernem mestu svoje odvetnike in celo politične osebe. Uradne oblasti, policija države Pennsilvanije so spričo take organizacije brez moči.

Tihotapstvo s premogom pa ni le za rudarje velikega pomena. Kakih 30 milijonov dolarjev v denarju je tako prišlo med prebivalce mest in vasi. Skoraj četrt milijona ljudi se preživlja z dohodki tihotapcev. — Nekateri premogovne družbe so mnenja, da ni tihotapstvo s premogom prav za prav tatvina, ki bi jo morali zatirati z ječo. Neki uradnik je dejal: »Če bomo ovirali ljudi, da ne bodo več tihotapili s premogom, pa se bodo povišali davki za podporo brezposelnih. Saj je kakih 300 rudarjev, ki pač nikoli več ne bodo dobili službe v rudnikih.« — Zadeva se širi in širi, zakaj kupčija z utihotapljenim premogom je tako, da je že polno raznih pustolovcev, ki se udeležujejo v kupčijah. Tudi ti posredujejo organizirani. Podkupnine se večajo, na vrhu pa že grožnje, uboži. Tihotapstvo s premogom se je tako razpaslo, kakor se je svoj čas tihotapstvo z alkoholom v Združenih državah. Razni Caponiji so skoraj na vidiku.

Zraven nebotičnikov — stolpi za pridobivanje petroleja — v Oklahami

Pat in Patachon doma

Svetilnik in prikolica

Neki slavni zdravnik za živčne bolezni je predpisal bolniku za zdravljenje, da naj si ogleda filme, kjer igra Pat in Patachon. Pat in Patachon se imenujeta na Danskem, kjer sta doma, svetilnik in prikolica. Kako živita ta dva slavna filmska igralca in zaeno tudi zdravnik za živčne bolezni, ko sta doma?

Visokorasli Pat je mimogrede zares ljubitelj človeštva. Hodi v hiše revnih ljudi, govori z njimi, se zanima za njihove skrbi in pomaga z denarjem. Ta denar si svoj čas ni tako lahko prislužil, kakor bi si človek mislil. Šele zdaj, ko je njegovo ime v filmskih predstavah tako znano, se mu tudi bogastvo laže veča. Na Danskem v Kopenhagenu misli ustanoviti zavetišče za reveže. O tem pravi sam: »Premalo je, da midimo revežem hrano in posteljo. Če je človek brez dela, zaide v različne strasti. Brezposelnim je treba dati predvsem dela in prav to mislim, da bom v svojem novem zavetišču reveže tudi zaposlil. Nastavil bom ravnatelja, dva duhovnika in predavatelje, ki bodo hišne prebivalce zabavali in poučevali.« Pat se veseli svojega novega podjetja, kakor otrok božičnih praznikov. Poseben praznik bo tudi obhajal, ko bo slavil svojo srebrno poroko. »V kratkem se bo poročila moja 24 letna hči, imam pa tudi 16 letnega sina, ki studira. A Bog varuj, da bi bil kdaj filmski igralec! Preveč sem pretrpel, da bi sploh komu privoščil tak kruh.«

Patachon je pa sploh, kakor pravijo, najboljši človek na svetu. A sam se z rokami in nogami brani

tega dobrega mnenja o sebi. Patachon se bavi z igranjem v cirkusu in ima sam 20 cirkuskih konj. Tudi Patachon živi v srečnem zakonu in njegova hči je v neki samostanski šoli v Belgiji. Patachon ima rad življenje, ker ga vsak dan nekaj novega nauči, kakor sam pravi. Dalje pravi, da mora človek, če hoče ljudi zabavati, poznati do dna vse človeške slabosti. O življenju s Patom se je izrazil: »V Lipskem sva bila pri predstavi, kjer midva nastopava. Ko sva šla iz kina, je planila stara ženska k nama, se oklenila najinih rok in se nama prisrčno zahvalila, da sva ji v neki težki uri razvedrila dušo in srce. Te besede stare ženske so nama bile obema najlepše darilo in največja slava vsega sveta.«

Morda nas še zanima, da je pravo ime Pata — Schenström, Patachona pa — Madsen.

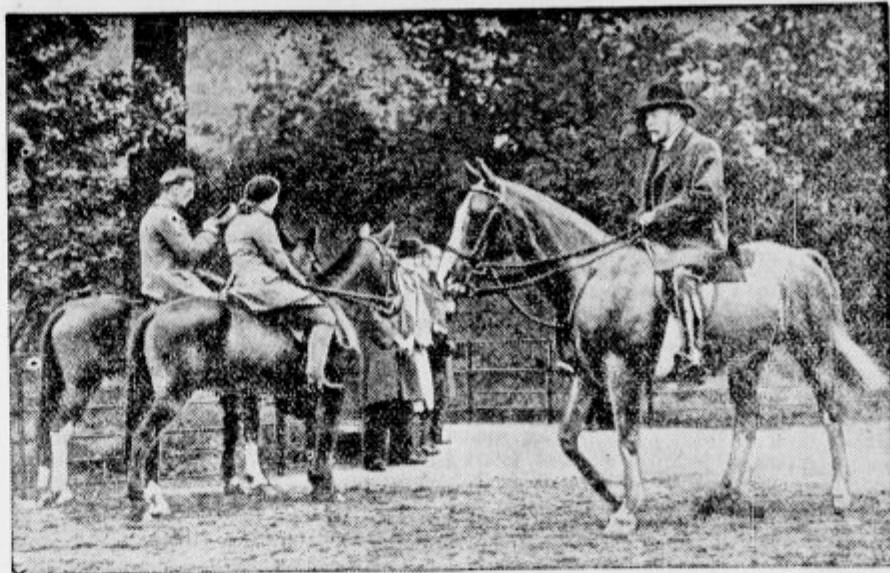

Aretirani in najbrž že ustreljeni poveljnik rdeče kremeljske garde Peters

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1
Podružnica: Aleksandrova 6

Sprejemajo se oglasi in naročniki listov, izvršujejo vsi upravni posli in dajejo pojasnila ki spadajo v delokrog upravnishva lista.

Preprosti angleški kralj Jurij V. Angleški kralj Jurij V., o katerem sedaj poročajo, da je nekoliko obolel, vank o sledi v HydePark. Spremlja ga le en civilni gospod. Na sliki vidimo kako ga srečujoči jezdeci lepo pozdravljajo

I. zapiskov sladkosnedeža

Francoški sladkosnedež Grimond de la Reyniere let 820. »dal zapiske o slastnosti raznih jedil. Poglej, kaj pravi o sardinah

Sardina je ljubezniva živalca, ki bi ji najbolj pristojalo ime »golobček morja« — saj ni ničesar na svetu, kar bi mogli primerjati z nežnostjo njegove meska in finos njenega okusa. Kdor ni še nikoli jedel sardin kar naravnost iz morja, ta pač še ne pozna najlepšega veselja tega sveta. Le za nekaj hipov drži sardino nad žarečim ogljem, pa je dovolj. Seveda že ni več tako dobra, čim je zunaj morja. V pristanišču izgubi svoje najlepše lastnosti in čednosti. Da okusi vse njene sladkosti, jo zaužij kar koj na ribiškem čolnu.

O golobčku: Golobček naravnost izziva kuharje in kuharice, da se izkažejo v svojih spretnostih. Golobčka pripravijo preprosto, po meščansko, če ga le dušijo, ali spečejo v ponvi; na holandski način: če ga opraviš na sirovem maslu, s kruhki in dodaš šunko, sira, semen sončne rože. In drugače: v vinu, žganju, majonezi! V kuhinji je golobček ko kameleon, na vse načine se spreminja. Tudi v juhi je prekrasen; ali s špehom obdan, zavrt v list vinske trte, pečen na ražnju. A glej, da ga znaš lepo razrezati, gosposko postaviti na krožnik iz najboljšega porcelana!

O grahu pravi ta sladkosnedež: Grah — to je čarobna pesem za uho sladkosnedeža! Kako bi mogel biti človek brezčuten spričo najnežnejšega in najokusnejšega sočijva, brezčuten spričo vabljivega klica prirodne snovi, ki nam po mesecu nujna različnejše užitke, ki se nam da prostovoljno v roke, da ga pripravljamo v zvezi z mesom, s perutnino in je še sam po sebi ko kak knez med drugimi jedmi! Kar debele bučke ne bi zadoščale za različna kuharska navodila o grahu. Dokler imaš dovolj lepega,

zelenega graha, pač nimaš pravice, da si nesreča, zlasti še, če stoji grah z večjo roko in s sirovim maslom pripravljen kot zelen hribček pred teboj na mizi in te poziva, da naskočiš nanj!

O piščetu piše: Piščec, sin petelina in kokoš, a tak sin, ki ga boji čislamo ko njegove starše, zakaj kokoš je dobra le za juho in petelina imamo le tedaj na mizi, če še ni odrasel. Piščec je izredna slaščica, najboljši pač na ražnju pečen in s špehom obdan. Da se ne predrmeš ga razrezati in napraviti iz njega juho — ragu!

Pa še o breskvi pove takole: Breskev se ne odlikuje samo s tem, da je tako lepe oblike, da ima tako nežno kožico, tako nežno meso in najslastnejši vonj soka, marveč še radi mnogih drugih lastnosti, ki jo moremo radi njih primerjati s krasoticami. Vse na njej nas spominja lepota te zemlje in lepota mladosti, ves okus in vonj je ena sama pesem življenja.

Vino pa je najboljši prijatelj človeka, dokler ga uživaš zmerno. Spremlja nas na pot življenja, tolaži nas v skrbipolnih dneh; izvor je vseh veselih ut. Vino je mleko starcev, je balzam zrelih mož in je vozilo sladkosnedeža. Najboljša pojedina brez vina je ko ples brez orkestra, je kot igralec brez najbčnice, ko kokinar brez zdravil. Preden začnemo jesti, je navadno vse tiho krog mize. Pa ne toliko zato, ker smo zaposleni z napolnitvijo želodca, marveč zato, ker strune naših možganov še niso ubrane, da bi zazvenele. Sleherni molče poje nekaj kosov. A čim začne v kozarce teči vino, se razodenejo vsa srca v zaupanju in vedrosti duha. Sleherni se olajša bremen, vsak sosed ti je za prijatelja. Najkrotkejša beseda, veseli odgovori, nežna razodetja nam povedo, da je z nami ljubeznivi sin vinske trte.

Molk - Narod brez glasbe - Turki

V Istanbulu, nekdanjem Carigradu, je kar nemogoče peti ali klicati, če z roko ne zasloniš ust. Sleherni muzik, ki vpije z minareta in poziva k molitvi, drži roko tako. Bržkone hočejo na ta način ojačiti glas, zakaj petje je v orientu, kjer poznajo le tako zvane glasove iz glave kot petje, sploh nemogoče. — Orientalška glasba je sploh svoje vrste in Evropec je nič ne razume. Človek bi še razumel in občutil klicanje muzikina z minareta ali molitve v mošaji, a kar je za nas zabavna glasba, kaj takega v Turčiji sploh ne poznajo. Nam se zdi kak njihov naprev neznamsko žalosten, a orientalcu se ob njej svetijo oči in je vesel teh žalostnih glasov.

Vendar je glasba v orientu zelo priljubljena. Ko delajo kje, tedaj si pomagajo z bobnom in flavto. Iz trgovin z gramofoni vse kar cvili, poje, bobna, celo na cesti navijajo trgovci svoje gramofone in gostišča, kjer igrajo orkestri, so v Istanbulu najbolj obiskana.

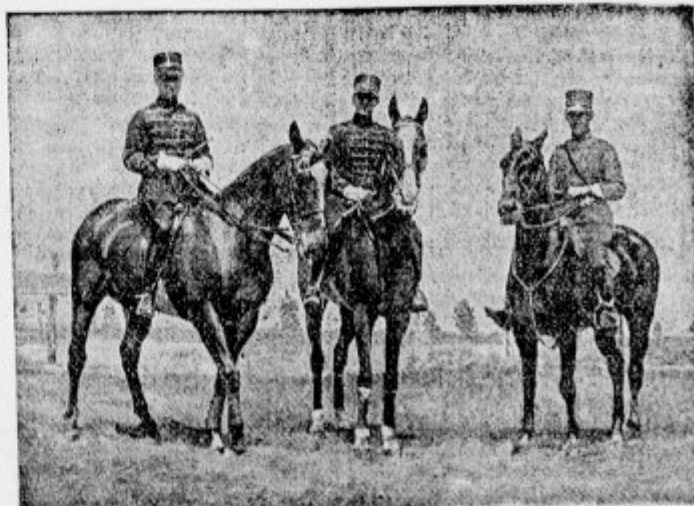
A zdaj se je iznenada vse preokrenilo, zakaj kar čez noč je izšel ukaz, da je orientalska glasba prepovedana. Ne sme je prenašati radio, po restavracijah in kavarnah se ne sme oglašati in na koncertih ne sme biti na sporedu. Na programu je, da bodi vse po evropskem načinu in tudi glasba, godba mora biti evropska.

V sedanji Turčiji je zmeraj vse polno novotarj, a kar čez noč ni lahko z novim zamašiti vrzel. In tako so za zdaj Turki umolknihi, onemeli, so brez petja in glasbe. Na stambulskem konservatoriju doslej še niso mogli izučiti zadosti glasbenikov, ki bi bili takoj večji evropske glasbe. Zadeva je še bolj težavna, ker ni le to, da bodi glasba evropska, marveč naj se ohranijo v njej stare, turške melodije. Te melodije je treba predelati in obdelati po evropsko.

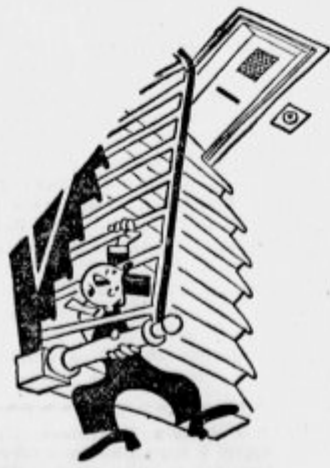

Zastopnik abesinske države prof. Jeze, francoski zdravnik, ki je zagovarjal abesinske težnje napram Italiji

Zato pošlje konservatorij vsako leto posebno komisijo v Anatolijo, središče nove Turčije, da nabira na gramofonske plošče stare turške melodije, ki jih potem na konservatoriju predelajo, pretlijejo v evropske vzorce. Zato je nova Turčija za zdaj noma, umolknila je in listi pozivajo vlado, naj vendar odpre nova pota glasbe, kakor da bi imeli v Turčiji kdo ve koliko glasbenih ljudi, a imajo v vsem le dva orkestra, ki ju je vredno poslušati. Klic po evropskih umetnikih in orkestrih je vedno večji in tako prihajajo tjakaj seveda najbolj — Nemci.

Mednarodne olimpijske vojaške tekme v Döberitzu: holandsko zastopstvo

Ponočnjak.

»Za božjo voljo, le zakaj so me zapeli«

Gospodarsko

Finansiranje javnih del

Stanje Narodne banke - Nakup srednješolskih obveznic

Izkaz Narodne banke za 8. julij 1935 prinaša te podatke (vse v milij. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 30. junij):

Aktiva: zlato v podlagi 1.239.75 (plus 7.0), zlato v inozemstvu 90.1 (- 3.0), valute 0.21 (plus 0.15), devize 34.9 (plus 16.1), skupno podlaga 1.384.94 (plus 20.9), devize izven podlage 183.56 (- 3.5), kovani denar 272.03 (plus 2.7), posojila: menična 1.510.03 (- 7.26), lombardna 263.9 (- 3.9), skupno posojila 1.773.93 (- 12.2), vrednostni papirji 55.4 (plus 26.0), prejšnji predjudni državi 1.691.54 (+ 0.3), efekti rez. fonda 125.065 (- 1.0), razna aktiva 394.85 (plus 11.44).

Pasiva: rez. fond 138.27 (plus 1.5), bankovci v obtoku 4.478.3 (plus 5.1), drž. terjatve 1.9 (plus 0.17), žirovni računi 656.44 (plus 97.8), razni računi 625.56 (- 13.9), skupno obveznosti po vidu 1.283.9 (plus 84.1), obveznosti z rokom 230.65 (- 12.85), razna pasiva 277.64 (- 23.5).

Obtoč bankovcev in obveznosti po vidu 5.762.25 (plus 89.2), skupna podlaga s primom 1.779.65 (plus 26.05), zlato v blaginjah s primom 1.618.8 (plus 9.0), skupno kritje 30.88 (30.91) %, od tega samo v zlatu 23.09 (23.37) %.

Po zmanjšanju podlage v zadnjem tednu junija se je v prvem tednu julija podlaga znatno povečala, posebno če še preračunamo prim. Po-

sojila banke so se dvigu v zadnjem tednu junija zopet zmanjšala.

FINANSIRANJE JAVNIH DEL

Veliko je povečanje postavke: vrednostni papirji. Dosele so bili v tej postavki samo delnice Banke za mednarodne obračune, sedaj je verjetno ta postavka povečana radi nakupa srednjeročnega posojala za javna dela, katerega prva tranša v znesku 100 milij. Din je bila izdana 1. julija letos. Povečanje postavke vredn. papirjev znaša nad 36 milij. Din in bi bilo iz tega sklepati, da je Narodna banka prevzela preblikno tretjino prve tranše, ostali dve tretjini pa Drž. hipotekarna banka in Poštna hranilnica.

Narodna banka ima pravico kupiti državnih papirjev in papirjev s stalno obrestno mero do višine svoje glavnice in rezervnega fonda. Glavnica znaša 180 milij. rezervni fond pa po zadnjem izkazu 133.27 milij. Din tako, da lahko Narodna banka kupi torej nad 300 milijonov državnih papirjev.

Med pasivi banke so se zelo povečali žirovni računi, ki so narasli za skoro 100 milij. Din. dočim so se zmanjšale obveznosti z rokom.

Obveznosti, za katere se računa kritje, so v dobi od 30. junija do 8. julija znatno narasle, ker pa je narasla tudi podlaga, se je odstotek skupnega kritja malo zmanjšal.

IZ HRVAŠKE POŠTIVNE INDUSTRIJE. Deln. družba

Opačić i Kaiser v Osijeju sklicuje izredni občni zbor delničarjev za 20. julija 1935. Na običnem zboru bodo sklepali o likvidaciji družbe.

38.000 novih telefonskih naročnikov v Avstriji. Pred nedavnim je bila v Avstriji ukinjena priglasilna pristojbina za telefon. Od tedaj število naročnikov stalno narašča ter je doseglo povečanje števila naročnikov že 38.086. Skoro vsi novoprijavljeni naročniki so dobili že zvezo in aparate.

Izbojlanje zaposlenosti v Angliji. Dne 24. junija je znašalo število brezposelnih v Angliji samo še 2.000.000 ljudi, kar je najnižje število od julija leta 1930 sem.

Komunalne finance naših mest. Tajnik zveze mest G. Slobodan Vidaković je sestavil informativno brošuro o financah naših mest, ki prinaša mnogo materiala o naslovni temi. Zlasti statistik in tabelarnih pregledov, tako da bodo vsi komunalni politiki z zanimanjem čitali delce. Knjižica ima namen poudariti za izpremembo sedanjega nepravilnega sistema v obinskih financah ter se zavzema za moderen zakon o financiranju občin. Knjižica je izšla kot 27. zvezek knjižnice mestnega poglavarstva mesta Beograda.

Borza

Denar

Dne 12. julija:

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Bruslja, Curiha in Prage, popustili so tečaj Londona, Pariza in Trsta, dočim sta narasla Amsterdam in New York.

V zasebnem kringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi popustil na 8.75—8.85, ravnotako je notral šiling tudi na zagrebški borzi, dočim je bil v Beogradu zanj tečaj 8.7435—8.8435. Grški boni v Zagrebu 35 bl., v Beogradu 34.75 bl. Angleški funt je narasel v Zagrebu na 234.20—235.80, v Beogradu pa na 233.86—235.46. Španska pezeta je notirala v Zagrebu 6.00 bl., v Beogradu pa 6.10 bl.

Ljubljana, Amsterdam 2961.01—2975.61, Berlin 1749.20—1763.03, Bruselj 732.75—737.82, Curih 1424.22—1431.29, London 214.98—217.03, New York 4308.24—4344.55, Pariz 287.82—289.26, Praga 181.62 do 182.72, Trst 356.81—359.90.

Curih, Beograd 7, Pariz 20.2075, London 15.14, New York 305.375, Bruselj 51.50, Milan 25.125, Madrid 41.90, Amsterdam 208.05, Berlin 122.95, Dunaj 57.70, Stockholm 78.05, Oslo 76.05, Kopenhagen 67.60, Praga 12.76, Varšava 57.80, Atene 2.92, Carigrad 2.46, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.68, Buenos Aires 0.81.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 7% inv. pos. 80—82, agrarji 45—47, vojna škoda promp. 369—372, begl. obv. 63—65, 8% Blerovo pos. 77—78, 7% Blerovo pos. 67—68, 7% pos. Drž. hip. banke 73—76, 7% stab. pos. 78 do 80.

Zagreb, Državni papirji: 7% inv. pos. 80—81, agrarji 45—47, vojna škoda promp. 369—370 (368, 373), 7. 369—370, 8. 369—370 (368, 370), 9. 368 do 370, begl. obv. 63—64, 8% Blerovo pos. 78—80, 7% Blerovo pos. 67.75—68.25 (67.75, 68), 7% pos. Drž. hip. banke —. Delnice: Priv. agrarna banka 227 den.

Beograd, Državni papirji: 7% inv. pos. 80.50 do 81.50, agrarji 46.50—47, vojna škoda promp. 371—371.50 (371), 10. 11. (371), begl. obv. 65—65.50 (65.50, 65.40), 9. 65—65.50, 8% Blerovo pos. 78 bl., 7% Blerovo pos. 68—68.50 (68), 7% pos. Drž. hip. banke 74 den. Delnice: Narodna banka 5780—5900 (5780).

Žitni trg

Danes novosadska in somborska borza zaradi pravoslavnega praznika sv. Petra in Pavla nista poslovale. Na trgu je pa zavladalo mirstvo ter se kupuje le za najnujnejše potrebe in so tudi cene ostale neizpremenjene, tako da stane nova pšenica franko nakladalna postaja 115—117. Položaj je trenutno nejasen, ker so izvozne možnosti znatno manjše kot lani, intervencija Priv. izvozne družbe pa se faktično vključ javljenim cenam in prevzemnim pogojem ni začela.

Živina

Mariborski vinskih sejem dne 12. julija. Pripeklanih je bilo 186 svinj, 2 ovci in 2 kozli. Cene: mladi prešči 5—6 tednov 38—60 Din, 7—9 tednov 75—80 Din, 3—4 mesece 100—150 Din, 5—7 mesecev 180—200 Din, 8—10 mesecev 250—300 Din, 1 leto 400—480 Din, 1 kg žive teže 4—5 Din, 1 kg mrtve teže 7—9.50 Din. Prodanih 67 komadov.

Sport

Lep plavalni večer SK Ilirije

Trije novi državni rekordi.

Ljubljana, dne 12. julija.

Sinoči je priredila Ilirija na svojem sportnem kopališču lepo uspehi plavalni miting, pri katerem je hotela na eni strani množičnemu občinstvu pokazati uspehe svojega dela v plavalnem sportu, na drugi strani pa je hotela vodstvo pregledati moči, s katerimi trenutno razpolaga. Kljub temu, da so zlasti pri ženskah manjkale najodličnejše moči (ki so na počitnicah), je miting v vsakem pogledu nad pričakovanje dobro uspel. Odlikoval se je zlasti naš državni rekorder Wilfan, ki je postavil kar dva nova drž. rekorda. Tudi Hribar je bil izborni, ki je plaval 200 m prsno pod obstoječim jugosl. rekordom. Ti rekordi sicer ne bodo priznani, ker plavalci niso bili predpisno oblečeni, kar pa je za stvar končno vseeno. Uspeh je bil popoln in Iliriji, ki bo letos na tem polju žela še lope zmage, moramo k napredku samo čestitati. Pri posameznih točkah so bili doseženi tile rezultati:

100 m hrbtno seniorji: 1. Wilfan 1:15 (za tri sekunde boljši od jugosl. rekorda); 2. Grčić 1:18.5; 3. Schell 1:18.8.

50 m prsno juniorji A: 1. Karbi 34.2; 2. Pestevšek 35.0; 3. Baš 36.6.

50 m prsno juniorji B: 1. Sernec 29.6; 2. de Monte 30.2; 3. Banko 31.8.

50 m hrbtno dame: 1. Brađač 44.5; 2. Zolokar 46.5; 3. Vidmar 53.7.

200 m prsno seniorji (s handicapom): 1. Hribar 3:06 (pod jugosl. rekordom) diskvalificiran; 2. Pance (diskvalificiran); 3. Kramar 3:18.9; 4. Močnik 3:25.8.

100 m prsno seniorji: 1. Wilfan 1:08 (nov jugosl. rekord); 2. Zihel 1:07.7; 3. Schell 1:12.5.

50 m prsno dame: 1. Binder 46.2; 2. Jurijević 48.9; 3. Avčin 53.2.

200 m prsno gospodje (s handicapom): 1. Mihalek 2:36; 2. Fuks 2:36.1; 3. de Monte 2:55.1.

50 m prsno dame: 1. Brađač 38.4; 2. Kržan 39.0; Knez 50.0.

Nato je sledil nastop učencev plavalne šole pod vodstvom g. Fuksa, ki so pokazali najpreje na suhem delo rok, nato delo nog, potem start in končno crawl v vodi. Učencem se je poznalo, da so v dobrih rokah.

Nov način prenega plavanja takozvani »Buterfly« ali »metuljček«, o katerem je nedavno že pisal naš list, so predvajali gg. Salzer, Hribar, Močnik. Je to hiter, a vendar tako naporen način prenega plavanja, da je težko verjetno, če ga bodo mogli uporabiti za daljše proge kot za 100 m.

Za zaključek sta nastopili dve, odnosno tri moštva v waterpolu, kjer so se odlikovali zlasti juniorji, ki imajo v svoji sredi nekaj prav dobrih igralcev. Rezultati so naslednji: Juniorji: Rezerva 2: 1. Rezerva: Seniorji 0: 4. Seniorji: Juniorji 3: 4.

Kolesarske dirke

Jutri na Hermesovo dirkališče, kjer bodo ostre borbe med kolesarskimi dirkalci raznih naših klubov! Na postritev teh borb bo gotovo vplival krasen prehodni pokal gospoda župana ljubljanskega, ki si ga je leta 1933 priborila »Sava« in, ki že nekaj dni sem krasi »Astrovce« izločno blizu »Daj-Damac«. Izvajanje zanimivih točk programa se prične ob 16. Vselej nizke vstopnine je pričakovati, da to prireditelj poseti čim številnejše občinstvo, da s svojo prisotnostjo podpre tako moralno kakor materialno nadebudne dirke, kateri že dne 21. t. m. nastopijo v bano-

Društvo tiskarnarjev o sporu z grafičnim delavstvom

Od društva tiskarnarjev smo dobili sledeče v objavo:

Dosedanja kolektivna pogodba med organizacijo Društva tiskarnarjev v Sloveniji in organizacijo grafičnega delavstva je potekla dne 30. junija 1935. Pred potekom tega roka so se vršili razgovori za nadaljnjo ureditve kolektivne pogodbe. Ker pa je bilo pri zadnjih razgovorih 28. septembra 1934 med organizacijo delavstva ter med društvom tiskarnarjev sporazumno sklenjeno, da bosta, ako do 30. junija 1935 ne bo sporazuma glede nove tarife, skušali obe stranki doseči sporazum za podaljšanje dosedanje tarife še za eno leto, to je do 30. junija 1936. Vseled tega je naša delegacija v razgovorih v imenu vseh svojih članov stavila končni predlog, da se dosedanja kolektivna pogodba podaljša brez vsakih sprememb še za dobo enega leta. Zastopniki delavske organizacije pa so ta naš predlog odklonili. Stavili so protipredlog, da se dosedanja kolektivna pogodba podaljša brez vsakih korektur za dobo petih let. Zastopniki Društva tiskarnarjev niso mogli pristati na ta predlog. Ker so uvideli, da na tak način ne bo mogoče uspeti, da bi se kolektivna pogodba še pravočasno uredila, so stavili predlog, da dosedanja tarifna pogodba ostane še toliko časa v veljavi, dokler trajajo pogajanja. Zastopniki delavske organizacije pa so tudi ta predlog zavrnili z izjavo, da dosedanja kolektivna pogodba velja le do 30. junija t. l. naker nastopi breztarifno stanje.

Ves čas teh razgovorov pa je delavstvo v nekaterih podjetjih normalno delo oviralo. Poleg tega je delavska organizacija prepovedala vsako čezurno delo in s to prepovedjo hotela preprečiti vsako izhajanje časopisja za praznik sv. Petra in Pavla ter nedeljo in to prav ob priliki evharističnega kongresa v Ljubljani. Vključ vsem našim zahtevam v Vrhovni tarifi in instanci delavske organizacije ni preklela teh prepovedi: hotela je pač za vsako ceno preprečiti, da časopisje izide.

Narodna tiskarna je bila primorana pre-

vinakem prvenstvu Ljubljana—Maribor, kmalu nato pa na državnem prvenstvu Zagreb—Ljubljana in še v drugih dirkaliških in cestnih dirkah.

Hašk: Ilirija

Finale zone A za državno prvenstvo.

V borbi za drž. prvenstvo se je Ilirija kvalificirala za finalno tekmo z zagrebškim Haškom. V vseh dosedanjih tekmah je odpravila svoje rivalce z rezultatom 5:0 in dosegla vseh možnih 15 točk. Vsi se veselimo letošnjih uspehov našega moštva tem bolj, ker si je z zadnjo zmago nad mariborskimi Rapidom osvojilo pravico, da v nedeljski tekmi zastopa najboljši predstavnik belega sporta v Sloveniji nasproti renomiranim hrvaškim igralcem.

Da je užitek posebne vrste gledati v tekmah zagrebške reprezentative, so se prepričali že številni gledalci na turnirju 1. in 2. junija. Ta tekma ima pa še to privlačnost, da se bodo borili samo naši domači igralci Sivie, Truden, Dacar in Banke z internacionalci kot so Schäffer, Friedrich in dr. Zmagovalec v tej tekmi se bo srečal s prvakom zone B — predvidoma s Šumadijo iz Beograda — v odločilni borbi za naslov drž. prvaka.

Ne vdaemo se iluzijam, če upamo, da bodo naši igralci tudi v nedeljo dokazali, da tenis sekcija Ilirije v uspešnem razvoju nastopa zmagovita pot in da nas bo še večkrat presenetila s lepimi vspeli.

Na vsa množična vprašanja pojasnjamo, da prispehli nam izraženih želja nismo mogli upoštevati in da tekma prične v nedeljo ob 8 na igriščih Ilirije. Cene vstopnicam bodo pravočasno objavljene.

Velika lahkoatletska prireditev

Program državnega prvenstva dne 14. julija 1935.

Maratonski tek s startom ob 7 jutraj na igrišču ASK Primorja ter gre proga po Tyrševi cesti, ter po državni cesti proti Celju do vasi Prevoje, kjer je obrat ter nazaj do igrišča ASK Primorja, kjer je cilj.

Balkanska stafeta se vrši na tekališču ASK Primorja s startom ob 10.30.

Program lahkoatletskega mitinga SK Ilirije Sobota 13. julija ob 16: tek na 200 m sen., tek na 200 m jun. C., skok v višino sen., skok v višino jun. C., skok s palico, 1500 m sen., met diska sen., 100 m sen. (predtek), 100 m jun. C (predtek), kroglja sen., kroglja jun. C. — Nedelja 14. julija ob 9: 100 m sen. finale, 100 m jun. finale, met kopja, 110 m zapreke, 1000 m jun. C., met kladiva, skok v daljavo sen., skok v daljavo jun. C. Tekmuje se po pravilnikih JLAZ.

PRVENSTVO IL RAZREDA

Mladika: Slovan jutri ob 10 na igrišču Mladike na Kodeljevem.

SK Ilirija Predsedstvo sklicuje izredno skupno sejo upravnega odbora, starešinstva, načelstva nogometne in lahkoatletske sekcije, katere se vrši drevi ob 20 v restavraciji hotela Strukelj. — Člane upravnega odbora, starešinstva ter načelstva obeh sekcij naproša predsedstvo, da se radi važnosti dnevnega reda sigurno udeležijo seje.

SK Jugoslavija v Celju igra v nedeljo popoldne ob 5 prijateljsko nogometno tekmo na svojem novem igrišču pri Pertinaču proti SK Svoboda, Maribor. Tekma obeta biti zanimiva in napeta, ker so noči precej izenačene.

skrbeti si delavstvo izven organizacije. Jugoslovanska tiskarno so rešili iz zadrege njeni zvesti faktorji, ki so omogočili izdajo »Slovenca« na praznik sv. Petra in Pavla. Sele, ko se je pokazalo, da »Slovenec« lahko izhaja kljub njih odporu, se je javila sedmorica pomočnikov prostovoljno na delo, da s tem ublaži kršitev tarife, ki je bila še vedno v veljavi.

Na zadnji seji Vrhovne tarifne instance je podala dne 28. junija delodajalska organizacija ponovno predlog, da se kolektivna pogodba podaljša za eno leto, s pristavkom, da je ta predlog obvezen samo do 1. julija, po tem terminu pa si pridružuje staviti povsem druge predloge za novo tarifo. Zastopniki delavstva so naš predlog odklonili in so se pogajanja s tem razbila.

Kr. banska uprava je skušala posredovati, da bi se našel sporazum. Vendar pa v času, ko so se vršila pogajanja pri banski upravi in ko niti nismo še prejeli na naše predloge odgovora, je delavska organizacija že 9. julija dopoldne uprizorila stavko v Jugoslovanski in Delniški tiskarni ter 10. julija dopoldne v Blaznikovi in Učiteljski tiskarni. S takim postopanjem pa je tudi onemogočila nadaljnjo posredovanje banske uprave. Dne 11. julija pa je delavska organizacija potegnila delavstvo iz tiskarne Hrovatin in litografije Cemažar.

Narodna tiskarna je bila v samoobrambi primorana, da si poišče delavstvo izven vrst organiziranih delavcev ter je s tem vstopila že nemoteno obratovanje v svojem podjetju, tako da njeno časopisje že redno izhaja. — Ravno tako si je Jugoslovanska tiskarna osigurala redno izhajanje svojih listov.

To je objektivno poročilo o poteku spora med slovenskimi tiskarnami in grafičnim delavstvom v Ljubljani.

Govorice, da so hotele tiskarne znižati mezde, so prazne izmišljotine.

Društvo tiskarnarjev odklanja vsako odgovornost za posledice, ki nastanejo v gospodarskem in socialnem oziru iz konflikta, ki je bil enostavno provociran od strank vodstva organizacije grafičnih delavcev.

Ljubljana, dne 11. julija 1935.

Društvo tiskarnarjev za Slovenijo.

ZENINI! NEVESTE!

V zakonu se Vam obeta lepa, a zelo težka naloga, vzgoja Vaših otrok. Zato Vam priporočamo knjigo:

Volc:
OTROK

I. in II. del

Poglavja o vzgoji, katera Vam pomagajo, da dosežete lepe uspehe na vzgojnem polju.

Knjiga ima dva dela, v katerih Vam podaja pisatelj točne smernice za vzgojo Vaše dece. Vse potrebno najdete v tej knjigi — kako odpravite otroku slabe lastnosti ter ga dovedete čez vse strmine življenja k vzvišenemu cilju, da postane pravi krščanski mož ali žena, kakršne tako nujno rabi slovenski narod.

Knjiga stane I. del nevezan Din 25.—, vezan Din 35.—; II. del nevezan Din 24.—, vezan Din 34.— ter se dobi pri

H. NIČMAN - LJUBLJANA

Kopitarjeva ulica 2

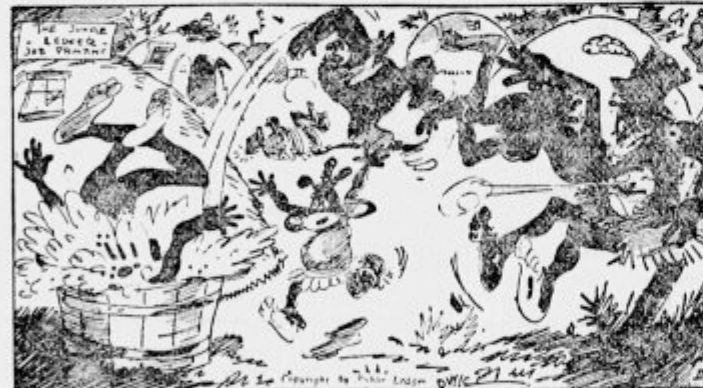
Tinčkove in Tončkove prigode

76.

DIVJAKOM PREDE TRDA

Ko je gorila temeljito prerahljala kosti njegovemu veličanstvu poglavarju Hamhamu, se je lotila še blagorodnih njegovih dvorjanov. Kar po vrsti so šli skozi njene roke. Zgrabila je enega z desno tace, drugega z levo in preizkušala trpežnost njihovih glav tako, da ju je nekajkrat trčila skupaj. Zamolklo je zabobnelo, kakor oddaljen grom, v glavah nesrečnih dvorjanov pa se je zablistalo kakor ob najhujši nevihti.

Ko se je tega trkanja z glavami naveličala, je gorila začela ljudžrce metati na vse strani kakor otroci žoge. Eden izmed nesrečnikov je čofnil v škaf, napolnjen z vodo in bi bil gotovo v njem utonil, če ne bi znal dobro plavati. Drugi je priletel z glavo tretjemu naravnost v trebuh in težko bi bilo reči, kdo je bil tega objemac bolj vesel...

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglesih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Dekle k otrokom

zdravo, pošteno s primerno naobrazbo sprejme takoj Franc Gorjanc, Kranj. (b)

Kuhar (-ica)

restavracijski, samostojen in prvovrstna moč, za toplu v mrzla jedila, se sprejme v stalno službo takoj. Ozira se le na prvovrstno moč. — Plača po dogovoru. — Ponudbe pod »Slovenca« pod šifro »Manufaktura 8227« (b)

Trgovske potnike

s fiksnim plačom in provizijo za mesto Ljubljana sprejememo. Pisemne ponudbe na oglašni oddelki »Slovenca« pod šifro »Manufaktura 8227« (b)

Službe iscejo

Natakarica

zmožna in poštena, z dolgoletnimi spricvali in z znanjem nemščine in italijanščine, išče zaposlenja. Ponudbe na upravo pod »Pošta natakaraica štev. 8277«. (a)

Prodamo

Zadovoljimo

vsakočr v ceni in kvaliteti. Lister sukniči 145 Din, sportni 98 Din, la. pumparce 98 D. svilen srajce 45 D itd. Presker, Sv. Petra cesta 14. (l)

Jahalna konja

prodam po ugodni ceni. Ouprih, Kranj. (l)

Galanterijsko stelažo

s 6 predali, 4,60 m dolgo, poceni prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 8279. (l)

Zahvala.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste spremlili našo dobro mamco

Jenko Nežil o

k večnemu počitku, kakor tudi za poklonjene vence in cvetje — in vsem, ki ste sočustvovali z nami.

Sv. maša zadušnica se bo brata dne 17. julija ob pol 7. uri v trnovski cerkvi.

Ljubljana, 12. julija 1935.

Zalutjoči ostali.

Stalna razprodaja

polnomastnega a la trapistovskega

sira

v hlebčkih in blokih po 16 Din kg Černe Oskar, Ljubljana Sv. Petra cesta 35

Otomane

od Din 430.— naprej in vse druge tapetniške izdelke razstavlja tapetnik Dolničar v Mostah pri Ljubljani na Obrtniški razstavi. (l)

Rabljena kolesa

poceni naprodaj pri Pro-met, nasproti križanske cerkve. (l)

Registrirno blagajno

ugodno prodam takoj. — Vprašati v upravi lista pod štev. 8278. (l)

Kupimo

Kupimo lokomobilno stabilno, ca. 40 PS. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Lokomobil« št. 8256. (k)

Posrestva

Prodaj posrestvo

iz proste roke na javni dražbi od 15.—20. t. m. 17. ha zemlje, redi se 8 glav živine. — Zupancič, Hrušovo, Dobrova pri Ljubljani. (p)

Dražba

lepih stavbnih parcel v Sp. Šiški se bo vršila v petek 19. julija ob 9 v pisarni javnega notarja Ivana Ušlaka, Kralja Petra trg 3. (p)

Vogalno parcelo

prodam. Solčna lega! Rožna dolina, c. VI-26. (p)

Dvoriščno poslopje

novi, primerno za obrt in stanovanje, prodam za 30.000 Din. Kolenc, Pobrežje pri Mariboru — Tržaška cesta 5. (p)

Prodaj hišo

(10 stanovanj), sposobno za vsako trgovino, ob glavni prometni cesti. — Maribor, Pobrežje, Tržaška cesta 5, Kolenc. (p)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daie Slovenska banka. Ljubljana. Krekov trg 10

Vnajem

Gostilno oddam

v najem. Prednost imajo starejša dekleta. Naslov v upravi pod št. 8264 (n)

Prireditve

V soboto in nedeljo

vsi v na novo prevzeto restavracijo »Pod Skalco na Mestnem trgu 11. Dobro jedajo in pijača, solidne cene. Abonenti se sprejemajo. (r)

V nedeljo

v Tomačevo na žegnanje. v gostilni »Kovač« bo veselica. V ponedeljek pa na krofe! (h)

Zahvala.

Za izraze iskrenega sožalja, katere smo prejeli ob priliki smrti našega dragega blagopokojnega, gospoda

Ivana Barl

železniškega uradnika v pokoju

za poklonjene vence ter cvetje in za številno spremstvo nanjgovi zadnji poti, se vsem prav prisrčno zahvaljujemo.

Posebno pa se čutimo dolžni zahvaliti se gosp. primariju dr. Jenku in gosp. dr. Gvidu Denečku za požrljivovalno lajšanje trpljenja, godbi in pevem žel. godb. društva Sloga in zastopnikom šišenskih gasilcev.

Zalutjoča rodbina Barl.

Dolores Wieser

PEVČEK

Ljubezenska zgodba mlade duše

»Ah, kdor bi jih znal ugnati! Morali bi mu razodeti skrivnosti svojega rojstva in ženitve, svoje moči in hlapčevanja. Morali bi odgovoriti! Morali bi tudi povedati, kako se zlato —. Tisti človek bi postal zvezda stoletja: kralj sveta, morilec zlata! Najokrutnejši sovražnik človeštva bi bil sojen. Zlato! Zlato, ki popači tiste, ki ga imajo, in žre tiste, ki ga nimajo. Pokazati bi moralo zadnji dan svojega kraljevanja še enkrat svojemu premagovalecu vsi moč, ki si jo je osvojilo skozi tisočletja. Potem bo palo. O! Tedaj bo en sam glas iz mojih gosli več vreden kakor cela gora iz samega suhega zlata!«

Strme poslušajo dečko navdušeni govor. Nekaj grozljivo neprijetnega ga prevzame. Pod steklenim zvonom zagleda laziti debelega, kocinastega križastega pajka in zagabi se mu od gnusa. Veracini se zasmije.

»Ostudno, jeli? Pa nikar se ne boj. Čisto navaden pajk, nikak spiritus familiaris.«

Z roko ujame muho, ki brni okrog svetilnice, in jo s spretno roko potisne pod stekleno posodo.

nadoma vpraša:

»Kdaj greš v Kölnhof?«

»Ne vem, morda pojutrišnjem.«

»Pojdi jutri,« sil moister. »Naj izve. Pa ne da imam — vročico v glavi. Reci samo, da sem bolan.«

»Bom,« reče Ivan in hoče iti.

Vzduh je hladan in diši po kislinah; omare in police ob stenah zožujejo prostor.

Veracini vstane.

»Kaj bi že rad šel? Čakaj!«

Skozi vrata stopi v spalnico in se vrne z notami.

»Violino imaš s sabo. Zagodi secondo!«

List je počekkan z zverženimi notami:

»Serenada.«

Italijan položi dečku roko na ramo in zašepeta:

»Ti sporočim, kdaj pojdem k milostljivi gospi. In takrat ji zagodeva tole serenado zvečer pod oknom.«

»Saj res, saj res!« vzklikne Ivan vneto in privleče violino iz goselnika.

Kmalu razbere svoj odstavek. Gode dobro in ve, da bo tisti večer godel še bolje.

»Vzemi list s sabo in se nauči gosti brez not! Čisti takt!«

Nato vzame mojster svoje gosli in začne sanjariti. Ivan se nasloni na omaro in posluša. Bol in hrepenenje celeg asveta se zaganjata ob nizki obok. Drgetajoč in utrinjajoč se, motajoč se v klopčič in siloma se sproščajoč skače demon iz glasov in oživlja prostor. — Se ne svetlika v dolgoprtnih steklenicah? — Se ne kadi iz prekápnic? — Francesco Veracini zaklinja duhove, pa niti ne sluti.

Kot bi odsekal, preneha in odloži gosli. Nemo sloni Ivan ob omari in si ne upa motiti začaranega kroga. Veracini strmi dolgo v motno luč svetilnice. Potem pa reče hripavo:

»Peti znaš tudi. Zapoji! — Pa kako tiho.«

Dečko sklone glavo in premišlja. — In ne ve, kako to, misliti mora na ono čudovito pesem, ki mu je prinesla milost božjo. Čisto in globoko in preprosto, kakor je pel oče, začne:

O kdaj že skoraj bom doma,

proč od tolažb tega sveta!

Doma, doma tam vrh neba,

kjer večno gledal bom Boga!

Na pot sree, srčno na pot

iskat dobroto vseh dobrot!

Oj z Bogom svet, oj Bog s teboj,

nebesa sveta dom so moj!

Maestro stoji pri mizi. Ustnice mu bledé. In ko

tako dolgo molči, se spomni Ivan, da bo čas iti, in reče:

»Bom moral domov.«

Vzame gosli, pozdravi in gre. Brž se izgubijo nje-

govi koraki v prednji sobi.

Mrki mož stoji tog in bled med svojim čudnim orodjem. Dolgo časa stoji tako, dokler ne začne omahovati in mu postaja pogled strm in brezdušen. Potem zašepeta brezglasno:

»Eternitá — —.«

Sunkoma in krčevito sklone roki pred obraz in se

vrže v stol.

Francesco Veracini joka.

— — — — —

V mali izbici poleg salona sedi Ivan in se dolgočasli. Prišel je sem v Kölnhof, da bi sporočil gospodični novico Veracinijevo. Niso ga pustili k njej. Imenitni obiski da so prišli. Že je hotel iti, ne da bi bil kaj opravil, tedajci priskaklja Dorka doli po stopnicah, nahruli strežaja in popelje fantiča v izbico poleg salona.

Naj počaka! Njihova milost pridejo sami, da slišijo, kaj jim pove.

In zdaj sedi tu v tesni, soparni izbici. Skozi priprte oknice se dobrikajo zlatozeleni solnčni žarki. V levem kotu poleg okna stoji svetel blazinjak, pred njim okrogla miza z vložki. V naslonjač poleg vrat se vkeri Ivan.

Razen za črno spinetko ni nič več prostora. Pohištvo je staro in rjav. Po špaški diši. Ivan ve kmalu vzorec tiskane opone na pamet.

S. M. Felicite Kalinšek je izšla v novem osmem natisu 15. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjižarna.

Slovenska kuharica